

Burmistrz Lubrańca

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

projektu

**Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego**

GMINY LUBRANIEC

Sierpień-wrzesień 2018

Opracowanie:

Jolanta Rudnicka

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
<hr/>	
1.1. PODSTAWA FORMALNO - PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY.....	5
<hr/>	
1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
<hr/>	
1.3. PRZEDMIOT PROGNOZY (CELE, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI)	10
<hr/>	
2. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA	12
<hr/>	
2.1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	13
<hr/>	
2.2. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM	23
<hr/>	
2.3. CHARAKTERYSTYKA ANALIZOWANEGO OBSZARU W ODNIESIENIU DO JEGO POŁOŻENIA WZGLĘDEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE, W TYM OBSZARÓW NATURA 2000	24
<hr/>	
2.4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM .	34
<hr/>	
3. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOT. OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DN. 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	43
<hr/>	
4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM A ICH ODNIESIENIE W STUDIUM	46
<hr/>	
5. ANALIZA USTALEŃ STUDIUM	57
<hr/>	
6. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU	63
<hr/>	
7. OCENA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM W ZAKRESIE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, ODPORNOŚCI NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI	82
<hr/>	
7.1. Ocena założeń projektu w odniesieniu do celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych oraz powierzchniowych.....	83
<hr/>	
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	85
<hr/>	
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	87
<hr/>	
10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	89
<hr/>	
11. PODSUMOWANIE	89

---

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	91
--	-----------

---

13. WYKORZYSTANE MATERIAŁY	93
-----------------------------------	-----------

<i>Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko .....</i>	<i>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</i>
---	--

<i>Załącznik do Prognozy.... Dokumentacja fotograficzna z wizji terenowej .....</i>	95
---	-----------

1. WSTĘP

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne we wszystkich sferach rozwojowych tj., społeczno – gospodarczej, infrastruktury technicznej i ekologicznej (środowiska przyrodniczego) zapewnia powiązanie długookresowego planowania i programowania z procesem realizacji inwestycji oraz przyjmuje za podstawę tych działań zrównoważony rozwój i ład przestrzenny.

Zrównoważony rozwój należy rozumieć jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań gospodarczych i społecznych, a także politycznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń. To taki sposób gospodarowania, w którym wykorzystanie szeroko rozumianych zasobów środowiskowych nie prowadzi do degradacji eksploatowanych systemów i ich otoczenia. Zasadzie tej powinny być podporządkowane kierunki inwestycji i sposoby zarządzania.

Przez **ład przestrzenny** należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe i kompozycyjno – estetyczne.

Jednym z instrumentów dla tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, a także uwzględniającego wymagania ochrony środowiska jest „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**”.

Do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubraniec¹ przystąpiono zgodnie z uchwałą Nr IX/55/2015 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium.

Na potrzeby niniejszego studium wykonane zostało **opracowanie ekofizjograficzne**.

Dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany opracowuje się obligatoryjnie **prognozę oddziaływania na środowisko**².

1.1. PODSTAWA FORMALNO - PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Procedurze oceny oddziaływania na środowisko podlegają prawie wszystkie dokumenty strategiczne sporządzane na różnych szczeblach administracji jeżeli ich przyjęcie, uchwalenie lub realizacja może mieć pośredni lub bezpośredni wpływ na środowisko.

Podstawy formalno-prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i możliwości rozwiązań

---

¹ Studium przyjęte Uchwałą Nr XXIX/165/97 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 2 czerwca 1997 roku, sporządzonego na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.).

² Do dnia 15 listopada 2008 r. nie było wymogu sporządzania do studium takiego dokumentu.

eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) - art. 46 pkt. 1,
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001r.), tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003r.),
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić między innymi:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1332 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r. poz. 1161),
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 992 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 z późn. zm.),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 71 z późn. zm.),

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz z załącznikami (Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800).

1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz jego zmiany wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokumentem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** w odniesieniu do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 11 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy poddaje wraz z projektem zmiany Studium również prognozę postępowaniu z udziałem społeczeństwa tj. ogłaszając odpowiednio wyklada projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 30 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w tym projekcie studium rozwiązaniami.

Prognoza zaliczana jest do opracowań o charakterze autorskim, sporządzanym w oparciu o dostępne materiały źródłowe, tj. publikacje, dokumenty, raporty oraz wizje lokalne w terenie.

Podczas opracowania przyjęto następujący tok prac i wykorzystano odpowiednie metody:

- a) w pierwszej fazie analizie poddano stan środowiska, wykorzystując metodę: desk research (polegająca na analizie już istniejących dostępnych danych pochodzących z różnych źródeł, jak dokumenty strategiczne, programowe, Internet, raporty analityczne, zestawienia danych oraz wzajemnej ich weryfikacji i scaleniu) oraz metodę obserwacji (materiały z wizji lokalnych w terenie),
- b) w fazie drugiej dokonano oceny ustaleń projektu zmian studium pod względem skutków wpływu tych ustaleń na szeroko pojęte środowisko przyrodnicze (zastosowano metody jakościowe - wywiady IDI z projektantem planu oraz metody analizy dokumentu),
- c) w fazie trzeciej ustalono wpływ realizacji ustaleń projektu studium na komponenty środowiska, ekosystemy i krajobraz (wykorzystano metody jakościowe - opis, analiza wzajemnych zależności i wpływu).

Powyższe działania podejmowane były we współpracy z zespołem opracowującym projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Bezpośrednim punktem odniesienia dla prognozy były:

- a) opracowanie ekofizjograficzne, zawierające istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu,
- b) zapisy projektu studium w zakresie uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania gminy Lubraniec.

Prace nad prognozą powinny umożliwić;

- identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych (pozytywnych i negatywnych) realizacji ustaleń studium,
- wskazanie znaczących aspektów środowiskowych w poszczególnych obszarach problemowych (sferach funkcjonalno - przestrzennych),

- na obecnym etapie opracowania projektu studium – identyfikację i eliminację tych celów, priorytetów i kierunków rozwoju, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa lub z postanowieniami Polityki Ekologicznej Państwa lub międzynarodowymi zobowiązaniami Polski,
- wskazanie metod ograniczenia negatywnych (ale akceptowanych ze względu na nadrzędny interes publiczny) oraz wzmacniania pozytywnych (preferowanych) skutków środowiskowych realizacji studium,
- wskazanie rozwiązań alternatywnych, przyczyniających się do zmniejszenia obciążenia środowiska poprzez zmianę (tam gdzie jest to zasadne) wykorzystania zasobów, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zapobiegania degradacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych,

Ocenę oddziaływania na środowisko sporządzanego dokumentu przeprowadzono w następującym trybie:

- uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo z dnia 20 marca 2017r., znak sprawy: WOO.411.52.2017.JR) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku (postanowienie z dnia 31 marca 2017r., znak sprawy: N.NZ-42-12-02/17) zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubraniec,
- zapewnienie opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium,
- poddanie projektu zmiany studium wraz z prognozą zaopiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz uzgodnieniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku,
- uwzględnienie przy opracowaniu ostatecznej wersji projektu zmiany studium ustaleń i wniosków z prognozy oddziaływania na środowisko, opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, a także rozpatrzeniu uwag i wniosków zgłoszonych przez obywateli, instytucje i organizacje społeczne.

Za wiążące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń projektu zmiany studium na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z nowego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- b) zasady i kierunki zagospodarowania projektu zmiany studium dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko przyrodnicze o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- c) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia studium mogą spotęgować

istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,

- d) tak więc prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych kierunków zagospodarowania przestrzennego, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja założonych w projekcie kierunków rozwoju na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury,

Przy ocenie projektu studium, w kontekście przewidywanych zmian, uwzględniono również cele globalne ochrony środowiska przyrodniczego wynikające z polityki zarówno regionalnej jak i krajowej.

Ponieważ studium opracowywane jest dla gminy w granicach administracyjnych, pozwala to na ocenę czy przyjęte rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego przeznaczenia terenów, czy są spójne w całej gminie i czy w wyniku nakładania się zagrożeń lub szczególnych problemów jednostek nie następuje koncentracja zagrożeń i kolizji w obszarach granicznych.

1.3. PRZEDMIOT PROGNOZY (CELE, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI)

Celem opracowania jest zbadanie oraz ocena stopnia i sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w poszczególnych częściach projektu studium oraz określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko. Należy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu, ma charakter hipotetyczny.

W opracowaniu określa się:

- zasady zagospodarowania terenów oraz obiektów podlegających ochronie,
- zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej (szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej) i komunikacji,
- lokalne warunki zagospodarowania terenów z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dokonana została próba przedstawienia propozycji rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko zmian przeznaczenia określonych terenów wynikających z ustaleń projektu zmiany studium.

Prognoza powstała w trakcie trwania procedury sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubraniec opracowywanego zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U.2017 poz. 1073 z późn. zm.) oraz na podstawie Uchwały Nr IX/55/2015 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium.

Prognoza powinna ocenić skutki wpływu ustaleń zmiany studium na środowisko, czyli określić wpływ wynikający z nowego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów. Istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia studium mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska.

Prognoza nie jest jednak dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami studium, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń studium na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

Do dnia 31 grudnia 2003 r. na obszarze gminy obowiązywał Miejskowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec (Uchwała Nr XV/51/80 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Lubrańcu z dnia 24 kwietnia 1980 r.). Dokument ten zgodnie z art. 87 ust 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stracił ważność z końcem 2003 roku.

Gmina Lubraniec posiada następujące obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w latach 1996 – 1998:

1. Uchwała Nr XXIII/135/96 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 4 listopada 1996 roku w sprawie uchwalenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Lubraniec
  - Zmiana dotyczy m.p.z.p. osiedla domków jednorodzinnych położonego przy ul. Kochanowskiego w mieście Lubrańcu uchwalonego uchwałą Nr VIII/34/90 Rady gminy i Miasta Lubraniec z dnia 28 listopada 1990 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 1 z dnia 22 stycznia 1991 r. poz. 4
  - Zmiana dotyczy m.p.z.p. gminy Lubraniec uchwalonego uchwałą Nr XV/51/80 Rady Narodowej i Gminy i Miasta Lubraniec z dnia 24 kwietnia 1980 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 4 z dnia 24 kwietnia 1980 r. poz. 38

Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 23 z dnia 3 grudnia 1996 r. poz. 164
2. Uchwała Nr XXI/126/96 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 29 lipca 1996 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubrańca w zakresie lokalizacji targowiska przy ulicy Brzeskiej i Nowej
Zmiana dotyczy miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubraniec uchwalonego Uchwałą Nr XV/51/80 Rady Narodowej Gminy i Miasta w Lubrańcu z dnia 24 kwietnia 1980 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 4 z dnia 24 kwietnia 1980 r. poz. 38 wraz z późniejszymi zmianami.
3. Uchwała Nr II/7/98 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 10 listopada 1998 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubraniec dotycząca wprowadzenia funkcji handlu i usług rzemieślniczych na teren przeznaczony pod usługi urządzeń komunikacji kołowej 42 KS (dz. o nr ewid. 255 i 256/1) położonych przy ul. Brzeskiej
Zmiana dotyczy miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubraniec uchwalonego Uchwałą Nr XV/51/80 Rady Narodowej Gminy i Miasta w Lubrańcu z dnia 24 kwietnia 1980 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 4 z dnia 24 kwietnia 1980 r. poz. 38 wraz z późniejszymi zmianami.
4. Uchwała Nr II/6/98 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 10 listopada 1998 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkalnego położonego w rejonie ulic Brzeskiej i Sportowej w mieście Lubraniec dotyczące: przeznaczenia terenów pod następujące funkcje: mieszkalnictwa rodzinnego o niskiej intensywności zabudowy pod usługi sportowe, urządzenia komunikacyjne i budownictwo wielorodzinne.

Wszystkie cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone zostały zgodnie z nieobowiązującą już ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.). Ww. miejscowe plany i zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalane w latach 1996 – 1998, z upływem czasu stały się zasadniczo nieaktualne, posiadają zbyt ogólne zapisy, budzą trudności w interpretacji oraz nie spełniają wymogów obecnej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 roku w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Były to plany sporządzane pod konkretne zamierzenia inwestycyjne. Pierwsze trzy z nich zostały już zrealizowane. Zgodnie z ustaleniami czwartego planu nastąpiła realizacja zabudowy ogrodów działkowych i częściowa realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Bak jest natomiast realizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zagospodarowania terenu przeznaczonego pod usługi sportu.

W dniu 30 marca 2012 roku Rada Miejska w Lubrańcu podjęła Uchwałę Nr X/124/2012 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy dla obszaru Parku Kulturowego Sarnowo. Park ten zatwierdzony został Uchwałą Nr XXXVIII/312/2010 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 13 sierpnia 2010 roku w sprawie utworzenia parku kulturowego o nazwie „Park Kulturowy Sarnowo” na terenie wsi Sarnowo gmina Lubraniec powiat włocławski, województwo kujawsko – pomorskie.

W oparciu o powyższe można stwierdzić, że w gminie Lubraniec gospodarka przestrzenna nie jest prowadzona w sposób planowany lecz doraźny, w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

Autor niniejszej prognozy przeanalizował w/w dokumenty i uwzględnił wnioski z nich wynikające w przedmiotowym opracowaniu.

2. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA

Gmina Lubraniec położona jest w południowej części województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie włocławskim. Gmina graniczy: od północy z gminą Brześć Kujawski (powiat włocławski), od wschodu z gminą Topólka i Osiecin (powiat radziejowski), od południa z gminą Izbica Kujawska i Boniewo (powiat włocławski) oraz od zachodu z gminą Choceń i Włocławek (powiat włocławski). Zlokalizowana jest w odległości około 22 km na południowy zachód od Włocławka – siedziby władz powiatu oraz około 70 km od Torunia. Przez Gminę przebiegają drogi publiczne kategorii gminnej, powiatowej oraz wojewódzkiej (droga nr 270). Dla rozwoju gminy, nie tylko pod względem komunikacyjnym, ale także inwestycyjnym, ważne jest jej położenie w niedalekim sąsiedztwie autostrady A1 (połączenie z węzłem drogowym w Pikutkowie - Gmina Brześć Kujawski, tworzy dogodny powiązanie z Autostradą A1 Gdańsk – Cieszyn).

Gmina miejsko-wiejska Lubraniec zajmuje powierzchnię około 148 km² (14 803 ha), w tym obszar wiejski ok. 146 km² (14 606 ha) i miasto ok. 2,0 km² (197 ha). Wydzielono tu 34 sołectwa (Annowo, Bielawy, Biernatki, Bodzanowo, Czajno, Dąbie Kujawskie, Dęby Janiszewskie, Dobierzyn, Gołębin Parcele, Gołębin Wieś, Janiszewo, Kazanie, Kłobia, Koniec, Kolonia Piaski, Krowice, Lubraniec Parcele, Lubrańczyk, Miłżyn, Miłżynek, Ossowo, Rabinowo, Redecz Kalny,

Redecz Wielki, Sarnowo, Siemnowek, Skaszyn, Smogorzewo, Sułkowo, Świątniki, Wiktorowo, Wola Sosnowa, Żydowo, Lubraniec Miasto) obejmujących 50 miejscowości i miasto.

Ludność wg stanu na 31.12.2017 r. wynosiła 9 598 osób, z tego 6 546 osób to mieszkańcy wsi, zaś 3 052 – miasta.

Lasy i grunty leśne zajmują zaledwie ok. 4% powierzchni gminy, a użytki rolne stanowią ok. 96% powierzchni gminy.

Ryc.1. Położenie gminy Lubraniec na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu włocławskiego

Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec – część uwarunkowania

2.1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Niniejszy rozdział zawiera główne informacje z zakresu zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz różnorodności biologicznej gminy Lubraniec, natomiast bardziej szczegółowe informacje zawiera opracowanie ekofizjograficzne.

- Powierzchnia ziemi i gleby

Gmina Lubraniec zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski wg J. Kondrackiego mieści się w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie i mezoregionu Pojezierze Kujawskie.

Na **ukształtowanie powierzchni gminy** Lubraniec wpływ miała głównie działalność lądolodu i wód subglacjalnych oraz akumulacyjna i erozyjna działalność wód roztopowych. Rzeźba terenu gminy jest średnio urozmaicona i charakteryzuje się w zdecydowanej większości równinnym krajobrazem. Największą powierzchnię zajmuje monotonna wysoczyzna morenowa płaska o wysokościach 90 – 100 m n.p.m. Wysoczyzna ta występuje w północnej i zachodniej części gminy oraz częściowo w części centralnej wchodzącej w skład Równiny Inowrocławskiej (na zachód od doliny Zgłowiączki). Deniwelacje terenu są tutaj niewielkie ok. 2-3 m. W podłożu dominują typowe dla moreny dennej utwory wykształcone w postaci glin i glin piaszczystych. Wysoczyznę tą w niewielkim stopniu urozmaicają pagórki zwymionych piasków i lekkie falistości.

Morena denna falista występuje w rejonie Bodzanowa i Agnieszkowa. Budują ją gliny zwałowe fazy poznańskiej zlodowacenia północnopolskiego. W południowej części gminy występuje nieco silniej urozmaicona wysoczyzna morenowa. Podłoże zbudowane jest zarówno z utworów gliniastych jak i piaszczystych. Elementami ożywiającymi orografię są tutaj akumulacyjne pagórki morenowe oraz zagłębienia morenowe o charakterze erozyjnym jak i wytopiskowym. W okolicach Woli Sosnowej występuje szereg piaszczystych i gliniastych pagórków morenowych o względnych wysokościach do 2-5 m.

W krajobrazie wyróżniają się doliny rzek: Zgłowiączki oraz Lubieniec, jako formy działalności wodno-lodowcowej. Rynna subglacjalna zajęta przez Zgłowiączkę wzbogacona jest licznymi dolinkami bocznymi. Rynna Zgłowiączki zmienia swój kierunek kilkakrotnie i to w sposób diametralny. Silne spadki oraz znaczne deniwelacje wpływają na dużą dynamikę orografii tego terenu. Wzdłuż doliny rzeki Zgłowiączki oraz w dolnym odcinku rzeki Lubieniec występują kilkumetrowe terasy kemowe. W zachodniej części gminy, w okolicach Agnieszkowa, Annowa i Bodzanowa występuje równina wodno-lodowcowa. Na południu gminy znajduje się szeroka forma rynnowa stanowiąca dolinę rzeki Sarnówki. Rynna Sarnówki przebiega w kierunku zbliżonego do południkowego. Dno tej doliny jest dość płaskie i zatorfione. Rzeźba tego terenu w porównaniu do rzeki Zgłowiączki nie jest tak dynamiczna. Wypełnione jest ono licznymi podmokłościami i oczkami wodnymi. Dno doliny wypełnione jest utworami hydromorficznymi, porośniętymi łąkami i zadrzewieniami (głównie siedliska olszyn). Uzupełnieniem opisanej rzeźby terenu gminy są drobne formy akumulacyjne wykształcone głównie w postaci piaszczystych pagórków morenowych oraz zagłębienia wytopiskowe. Obszar zbudowany jest głównie z glin zwałowych. Jedynie miejscami budują go piaski z glazami akumulacji lodowcowej. Doliny rzeczne tworzą torfy, piaski i muły rzeczne.

W **podłożu geologicznym gminy** występują utwory wału kujawsko-pomorskiego (tzw. antyklinorium kujawskie lub kujawsko-pomorskie). Osady te zostały wydźwignięte na przełomie ery mezozoicznej i kenozoiku. W późniejszych okresach nastąpiły spękania skał (głównie podczas alpejskich ruchów górotwórczych). W pęknięcia te wdarła się sól cechsztyńska, która utworzyła wysady solne (diapiry). W trzeciorzędzie wyższe partie wału uległy ścięciu. Przykryły je inne, młodsze osady.

Najstarsze utwory, których występowanie stwierdzono na obszarze gminy związane są z triasem i jurą. Wykształciły się one w postaci osadów takich jak margle, łupki, iłowce i mułowce czy wapienie w wielu odmianach. Są one stosunkowo słabo rozpoznane.

Z trzeciorzędu pochodzą osady paleogeńskie wykształcone w postaci mułowców, iłowców, piasków wapnistych i węgla brunatnych. Spośród utworów neogenowych występują osady

miocenijskie wykształcone jako facja piaszczysta i piaszczysto-mułkowa zawierająca wkładki i soczewki węgla brunatnego. Miąższość pokładów tego węgla dochodzi do 12 m. Pod utworami czwartorzędowymi zalegają bezpośrednio osady pliocenijskie wykształcone w postaci ilów pstrych, mułków i piaskowców dochodzące do kilkunastu metrów miąższości. Utwory czwartorzędowe związane są przede wszystkim z akumulacyjną działalnością lądolodu. Budują je głównie gliny zwałowe (miejscami z okrucami węgla brunatnego), piaski ze żwirami akumulacji wodnolodowcowej, piaski mułkowe oraz ropy warwowe i muły. Całość tych osadów przykrywa glina zwałowa zwięzła z licznymi gładzowiskami. Jej miąższość dochodzi do 40-70 m. z ostatnim, północnopolskim zlodowaczeniem, związane są serie osadów piaszczystych akumulacji rzecznej, które wypełniają obniżenia starych rynien. Występują tu piaski rzeczne i przykrywające je piaski wodnolodowcowe. Ich miąższość wynosi najczęściej kilkanaście metrów i występuje na wysokości 83 -107 m n.p.m. W kilku płatach występują natomiast osady zastoiskowe wykształcone w postaci mułków, ilów oraz drobnoziarnistych piasków. Gliny zwałowe tworzą dwa poziomy. Oddzielone są piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. Ich miąższość osiąga wartości 8 – 10 m. Z górnym poziomem glin monerowych związane jest występowanie ilów, mułków i piasków kemowych. Te ostatnie tworzą terasy kemowe wzdłuż doliny Zgłowiączki i pokrywają zbocza ukształtowane w glinie. Najmłodsze utwory holocenijskie reprezentują piaski rzeczne budujące tereny zalewowe, a także mady i namuły wypełniające zagłębienia terenowe. Z pośród innych osadów holocenijskich wymienić należy torfy, które wypełniają obniżenia powierzchni dolin rzecznych oraz zagłębienia wysoczyznowe. Torfy są typu niskiego, a ich miąższość wynosi średnio 1-3 m.

Na obszarze gminy dominują **gleby płowe**. Rozwinęły się one na podłożu gliniastym i piaskach gliniastych. Są to gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych II-IV. Ten typ genetyczny gleb występuje zwłaszcza w północnej, środkowej i wschodniej części gminy oraz w mniejszych płatach w południowej części gminy – w rejonie Sarnowa.

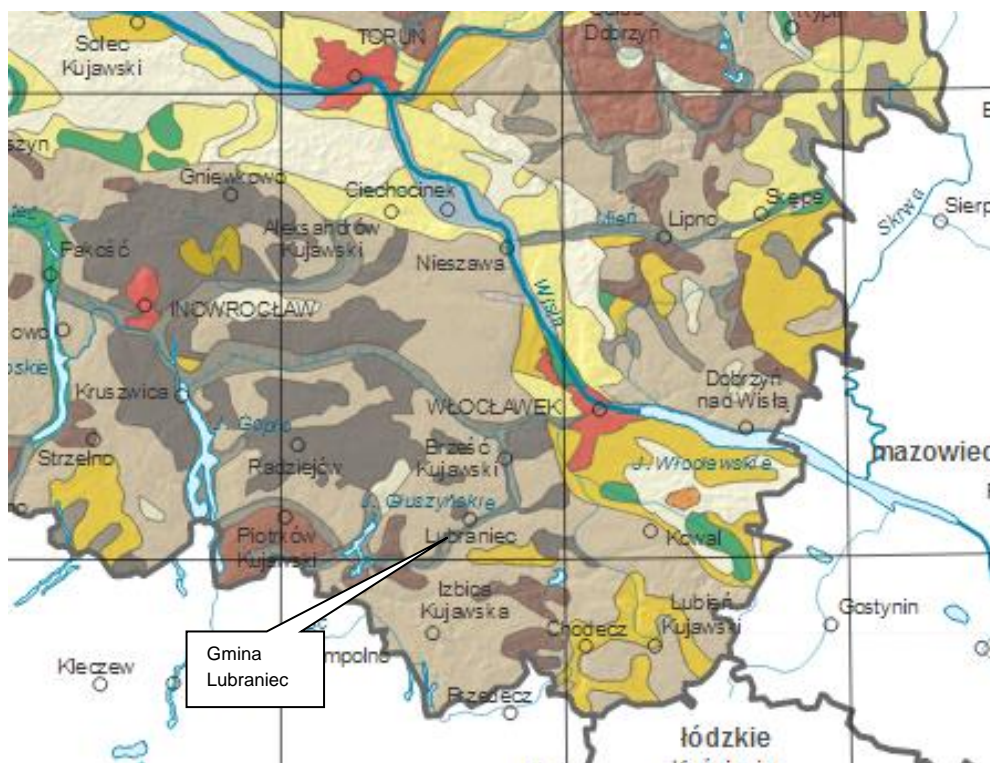
Ponadto występują tutaj **gleby bielcowe**, „**czarne ziemie**”, **gleby brunatne i bagienne**. Gleby te zostały wytworzone w większości z piasków gliniastych i słabogliniastych oraz z piasków leżących na glinach. Płaskie zagłębienia wypełniają gleby brunatne, które rozwinęły się na utworach gliniastych w warunkach dużego uwilgotnienia. Głównie w zachodniej i południowej części gminy na piaszczystych podłożach rozwinęły się natomiast gleby bielcoziemne. Ich cechą charakterystyczną jest mała zasobność profilu glebowego oraz na ogół płytki poziom próchniczny. Są to gleby o najniższych klasach bonitacyjnych V i VI.

W większych zagłębieniach moreny dennej oraz rynien polodowcowych i dolin występują **gleby hydrogeniczne**. Najczęściej są to gleby torfowe, powstające z rozkładu materii organicznej odbywającego się w warunkach trwałego uwilgotnienia. Tworzą one głównie siedliska łąkowe lub rzadziej nieużytki rolnicze. Największe kompleksy tych gleb występują w rejonie Sarnowa i w dolinie rzeki Zgłowiączki. Gleby tego typu stanowią ok. 6% użytków rolnych.

Osobliwością są **gleby słone** zwane „słończakami”.

Rozpatrując gleby pod względem bonitacyjnym, to gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych (I-IIIb), które objęte są ochroną prawną zajmują ok. 50% wszystkich gruntów ornych (5170 ha). Są one zasobne zarówno w próchnicę jak i różne składniki mineralne. Te najcenniejsze dla rolnictwa gleby występują w centralnej, wschodniej i północnej części gminy i tworzą duże, zwarte kompleksy. Ok. 20% gruntów ornych w gminie zajmują gleby niskich klas bonitacyjnych (V-VI). Ich największe kompleksy występują w południowo-zachodniej części gminy oraz miejscowo na południu gminy. Pomimo niskiej wartości bonitacyjnej, gleby te w przeważającej części użytkowane są rolniczo.

Struktura jakościowa gruntów ornych w gminie jest bardzo dobra. Większość gruntów zalicza się do I-IVb klasy bonitacyjnej. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przydatności przestrzeni produkcyjnej jest dobry (75,2 na 100 punktów). Przeważa kompleks żytni bardzo dobry i kompleks pszenno-żytni bardzo dobry.

Ryc.2. Gmina Lubraniec na tle mapy glebowej

Źródło: Źródło: Internetowy Atlas Województwa Kujawsko-Pomorskiego (<http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl/maps/app/map>)

- Surowce naturalne

Surowce naturalne w Polsce zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze traktowane są jako kopaliny, które dzielą się na kopaliny podstawowe i pospolite.

W gminie Lubraniec występują cztery grupy surowców:

- energetyczne (węgiel brunatny, torfy);
- skalne (kruszywo naturalne);
- ilaste (gliny zwałowe);
- kreda jeziorna.

Na obszarze miasta Lubraniec występuje udokumentowane złoża węgla brunatnego o zasobach pozabilansowych w kat. C2 w ilości 11 824 tys. ton. Powierzchnia złoża wynosi 138 700 m². Zasoby wg stanu na 01.01.1956 r. zatwierdził Prezes b. Centralnego Urzędu Geologicznego decyzją znak: KZK/M/365/56 z 19.06.1956 r. Ewentualna eksploatacja złoża jest jednak bardzo mało prawdopodobna z uwagi na położenie złoża w obszarze zainwestowania miejskiego.

Badania złóż węgla brunatnego prowadzone były także w obszarach „Kłobia”, „Osiećciny – Kąkowa Wola – Świerczynek” (wkracza na teren gminy Topólka i Osiećciny), „Milżyn”, „Janiszewo”. Zasoby prognostyczne dla złoża „Osiećciny – Kąkowa Wola – Świerczynek”

wynoszą 65 tys. ton. Ewentualna eksploatacja węgla brunatnego jest jednak bardzo mało prawdopodobna ze względu na typowo rolniczą funkcję gminy, występowanie znacznych arealów gleb o wysokich klasach bonitacyjnych oraz prawdopodobne wystąpienie niekorzystnych skutków ekologicznych. Również parametry geologiczno-górnice wstępnie rozpoznanych złóż (w tym niekorzystny stosunek nadkładu do grubości złoża), nie kwalifikują ich do możliwych i opłacalnych do eksploatacji na lokalne potrzeby. Istnieje jednak możliwość, że pod wpływem dokładniejszych badań, zasoby okażą się możliwe do eksploatacji. Z tego też względu złoża te traktuje się jako perspektywiczne.

Na terenie gminy występują złoża torfów niskich. Nie są one jednak zatwierdzone. Torf pozyskiwany był do celów opałowych. Należy podkreślić, że ze względu na małą miąższość i popielność powyżej 20%, nie są to złoża nadające się do wykorzystania na skalę przemysłową. Torfy te wykazują korzystne właściwości jako składnik kompostów torfowo-obornikowych albo mieszanek ogrodniczych.

Występująca na terenie gminy kreda jeziorna stanowi fragment złoża „Kaniewo”. Zdecydowana większość położona jest na terenie gminy Boniewo. Złoże zatwierdzono decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii, znak KZK/012/K/4386/81 z dnia 03.02.1982 r.

Zdecydowana jednak większość pozyskiwanych na terenie gminy bogactw naturalnych tj. złoża piasków i żwirów, należy do kopalin pospolitych.

W granicach gminy Lubraniec występują tereny i obszary górnicze pn.:

- „Siarczyce” – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Włocławskiego nr 1/2013 z dnia 19 kwietnia 2013 r.
- „Sarnowo” – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Włocławskiego nr 3/09/10 z dnia 19 26 stycznia 2010 r., zmienioną decyzjami nr: OŚB.6522.2.2013 z dnia 10 stycznia 2013 r., OŚB.6522.6.2013 z dnia 05 kwietnia 2013 r. i OŚB.6522.11.2013 z dnia 16 lipca 2013 r.

- Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina znajduje się w dorzeczu Wisły, a położona jest w obrębie zlewni: Zgłowiączki, Lubieńca, Sarnówki i Kocieńca.

Główną oś hydrograficzną gminy stanowi **rzeka Zgłowiączka**. Wraz z dopływami odwadnia ona obszar gminy. Rzeka ta wraz z doliną **pełni funkcję regionalnego korytarza ekologicznego**. W użytkowaniu obszaru zlewni dominują grunty orne. Całkowita długość Zgłowiączki wynosi 79 km. Za jej obszar źródłowy uważa się Kanał Głuszyński. Przepływ przy ujściu wynosi średnio 5,13m³/s. Dno doliny Zgłowiączki jest na ogół podmokłe i silnie zatorfione. Koryto rzeki ma charakter naturalny, w niewielkim stopniu zmieniony przez człowieka. Największymi prawobrzeżnymi dopływami są Kocięca (uchodzi do Zgłowiączki we wsi Zgłowiączka, długość całkowita 11,5 km) oraz Lubieniec (Chodeczka, długość całkowita 33,5 km). Rzeka Lubieniec stanowi dolny odcinek rzeki Chodeczki. Z uwagi, iż przepływa przez szereg jezior i kompleks bagienny położone na terenach sąsiednich gmin, jej przepływ jest dość wyrównany. Z lewobrzeżnych dopływów Zgłowiączki największym jest rzeka Dunaj, uchodząca do niej w Lubrańcu (długość całkowita rzeki wynosi 10,1 km). Oprócz ww. dopływów Zgłowiączki występują inne drobne ciekie nie posiadające nazw. W południowej części gminy płynie rzeka Sarnówka. Bierze ona swój początek w okolicach bagnisk Sarnowa, a uchodzi do jeziora Kamieniec (gm. Topólka). Dolina tej rzeki jest płytka, szeroka i rozlewiskami. Sieć hydrograficzną uzupełniają liczne „oczka” wodne, drobne zagłębienia bezodpływowe z małymi jeziorkami i stawkami, podmokłymi torfowiskami, zabagnieniami, a także zbiorniki powstałe w wyniku eksploatacji

piasków w rejonie Biernatki – Siarczyce. Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowią także tzw. potorfia – sztucznie powstałe zbiorniki wodne po eksploatacji torfu. Największa ich koncentracja występuje w dolinie rzeki Sarnówki i Zgłowiączki. Zasilanie rzek w gminie ma charakter śnieżno-deszczowy.

W wyniku prac melioracyjnych niektóre powierzchniowe cieki wodne ujęto w rurociągi.

Sieć wodna gminy wykazuje znaczne piętno antropologiczne. Sieć ta jest silnie przekształcona ze względu na skanalizowanie oraz zmeliorowanie gruntów, a także w skutek istnienia oczek wodnych oraz potorfii.

Na terenie gminy praktycznie nie występują większe zbiorniki wód otwartych (brak jezior). W efekcie jedynie ok. 1% obszaru gminy zajmują wody powierzchniowe. Deficyt opadów występujący na terenie gminy jest przyczyną jednego z najniższych w skali kraju odpływów jednostkowych (0-2 l/sek/km²).

- Wody podziemne

Najpowszechniejszymi typami wód podziemnych na terenie gminy są:

- wody gruntowe występujące najpłycej, oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji). Ich zasilanie odbywa się poprzez infiltrujące opady atmosferyczne,
- wody wgłębne znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi. Związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia,
- wody głębinowe są wodami izolowanymi od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Wody podziemne występują na obszarze gminy na kilku poziomach wodonośnych. Na przeważających w gminie terenach wysoczyznowych występują wody wierzchołkowe (zaskórne). są one całkowicie zależne od opadów atmosferycznych, w skutek czego ich zasobność jest niewielka. Wody gruntowe występują na niewielkich głębokościach. Od powierzchni ziemi oddziela je przepuszczalna strefa ponad zwierciadłem wody. Zasilane są infiltrującymi opadami atmosferycznymi. Są silnie narażone na przenikanie zanieczyszczeń z poziomu gruntu. W warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi występują wody wgłębne. Ich związek z powierzchnią jest ograniczony – zasilanie zmniejsza się, ale zwiększa się odporność na zanieczyszczenia. Wody te również zasilane są infiltrującymi opadami atmosferycznymi. Wody gruntowe i wgłębne występujące na terenie gminy Lubraniec związane są wiekowo z czwartorzędem, trzeciorzędem i kredą. Z uwagi na dużą izolację od powierzchni ziemi poprzez większe kompleksy utworów nieprzepuszczalnych, najwartościowsze są wody głębinowe. Na ogół są to wody relikto- wie, nieodnawialne i często silnie zmineralizowane. Wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia gospodarki komunalnej. Wykorzystywane są także dla przemysłu rolno spożywczego.

Na obszarze gminy Lubraniec nie występują **Główne Zbiorniki Wód Podziemnych**.

Obecnie gmina jest prawie całkowicie zwodociągowana (99,9%). Ujęcia wód znajdują się w 2 lokalizacjach: Żydowie i Kazaniu. Wody pobiera się z czwartorzędowego pietra wodonośnego. Dla studni głębinowych nie zostały wyznaczone strefy ochrony pośredniej. Strefy te mają duże znaczenie w ochronie tych wód. Należy jednak podkreślić, że nie występują konflikty zagrażające

czystości wód w sąsiedztwie tych studni. Sprzyjającym dla utrzymania czystości tych wód jest także fakt, że studnie czerpią wody podziemne z dobrze izolowanych poziomów wodonośnych.

Istotnym źródłem zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych gminy Lubraniec są zanieczyszczenia obszarowe z terenów intensywnego rolnictwa. W wyniku zachodzących przemian w rolnictwie, prowadzących do wzrostu intensywności i koncentracji produkcji rolnej może nastąpić wzrost zanieczyszczeń obszarowych z terenów rolniczych. Spowodować to może przyspieszenie eutrofizacji wód powierzchniowych lub doprowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych.

Na terenie gminy Lubraniec brak jest podmiotów produkujących ścieki technologiczne na dużą skalę, w związku z tym na jakość zasobów wodnych główny wpływ ma niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków sanitarnych oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego.

- Warunki klimatyczne

Klimat zaliczany jest do elementów środowiska przyrodniczego, który należy rozpatrywać uwzględniając szerszy zasięg terytorialny, którym dla gminy Lubraniec jest powiat włocławski, województwo kujawsko-pomorskie oraz Polska.

Według podziału W. Okołowicza gmina przynależy do obszaru nizin - subregionu środkowopolskiego. Na obszarze gminy występuje typowy dla Polski klimat przejściowy. Za zmienną pogodę tego terenu odpowiadają wilgotne masy powietrza oceanicznego napływające z zachodu oraz suche powietrze kontynentalne ze wschodu.

Cechą charakterystyczną tej jednostki jest występowanie najniższych w Polsce opadów atmosferycznych. Ich roczna suma mieści się w przedziale 450 – 500 mm. W okresie wegetacyjnym, który trwa średnio 210-215 dni w roku, ilość 340-360 mm opadów jest zdecydowanie za niska w stosunku do potrzeb wodnych roślin. Niedobór wody opadowej w tym okresie wynosi ok. 150-200 mm. Efektem wieloletnich deficytów wody jest pojawiające się zjawisko stepowienia. Blisko 20% opadów atmosferycznych infiltruje w głąb powodując ciągłą wymianę. W wieloleciu 1971 – 1994 zaobserwowano spadek rocznych sum opadów o ok. 100mm.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,5 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą wynoszącą ok. +18,0 °C – 18,5 °C, najzimniejszym natomiast – styczeń ze średnią temperaturą ok. -2,5 °C. Absolutne temperatury maksymalne wynoszą 38 °C, a minimalne – 32,0 °C. W ciągu roku występuje tu 30-40 dni mroźnych oraz 100-110 dni z przymrozkami. 38 – 40 dni wynosi czas trwania pokrywy śnieżnej. Średnio w ciągu roku występuje 139 dni pochmurnych i 148 dni z opadem. Dni pogodnych o zachmurzeniu 0-2 na obszarze gminy jest około 50, a dni pogodnych o zachmurzeniu 2-5 – 30 dni.

Najczęściej wiały z kierunku zachodniego (40% ogólnej liczby przypadków), południowo-zachodniego i północno-zachodniego. Przeważają wiatry słabe o średniej prędkości 1-2 m/sek. Najsilniejsze wiatry występują w okresie zimowym oraz wiosną (ok. 3 m /sek.), a najslabsze w sierpniu, październiku. Cisze stanowią ok. 20%. Na wysokości powyżej 40 m nad ziemią występują stosunkowo silne wiatry o prędkościach rzędu 5 m/sek. W efekcie w gminie przybywa nowych instalacji elektrowni wiatrowych. Zmieniający się klimat jest przyczyną występowania groźnych zjawisk pogodowych, a w szczególności suszy, wiatrów huraganowych oraz gradu. Zjawiska te są przyczyną znacznych strat w rolnictwie.

Zgodnie z prognozami klimatycznymi, przewidywane jest rzadsze występowanie zimnych nocy i dni. Jednocześnie prognozuje się częstsze występowanie gorących nocy i dni, czego efektem będzie wzrost częstotliwości fal upałów oraz silnych deszczy.

Ze względu na odmienne pokrycie terenu w różnych częściach gminy (lasy, tereny podmokłe, tereny skupionej zabudowy) czy lokalne zróżnicowania rzeźby terenu, na jej terenie występują różnice odnośnie poszczególnych składników klimatu. Modyfikacje te nie są najczęściej duże. Zwłaszcza różne ekspozycje zboczy powodują powstawanie znacznych różnic termicznych. W zagłębieniach terenu powstają natomiast inwersje termiczne; zalegają w nich masy chłodnego powietrza. W obniżeniach tych często tworzą się mgły. Ze względu na lokalne uwarunkowania, na terenie gminy można więc wyróżnić trzy typy lokalnego klimatu. Pierwszy z nich dotyczy obszarów moreny dennej – północnej i centralnej części gminy. Charakteryzuje się on na ogół równomiernym rozkładem nasłonecznienia, mniejszą wilgotnością oraz zwiększoną wietrznością. Dla południowej części gminy można wskazać drugi typ klimatu. Związany jest on z wilgotnymi zagłębieniami i pagórkami morenowymi. Ze względu na zróżnicowaną orografię terenu, występują większe różnice klimatyczne (zwłaszcza w odniesieniu do usłonecznienia czy wilgotności). Z kolei w dolinach rzek Zgłowiączki, Sarnówki i Lubieńca obserwowana jest zwiększona wilgotność powietrza i zmienne kierunki wiatrów. Ponadto często tworzą się tutaj mgły i występują inwersje termiczne.

- Flora i fauna

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Szafera (1972 r.), gmina Lubraniec znajduje się w obrębie Krainy Wielkopolsko-Kujawskiej.

Flora gminy Lubraniec należy do dość zróżnicowanej. Najcenniejszymi ze względu na walory krajobrazowe i zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych terenami na obszarze gminy są doliny rzek Zgłowiączka i Lubieniec. Występują tu lasy (łęgowe i olsy), a także łąki, zabagnienia, szuwały oraz zboczowe zbiorowiska murawowe i zaroślowe o charakterze naturalnym i półnaturalnym.

Ważną rolę w utrzymaniu naturalnych zbiorowisk trawiastych i zabezpieczeniu w ich obrębie wartościowych gatunków roślin pełnią występujące w gminie kompleksy roślinności łąkowo-bagiennej. Także trwałe użytki zielone poprzez zatrzymywanie dużych ilości wody, regulują stosunki wodne i klimatyczne otoczenia. Łąki na terenie gminy zajmują niewielką powierzchnię ok. 520 ha, a pastwiska trwałe – ponad 156 ha. Łąki zalewowe (łęgi) występują w dolinie rzek Zgłowiączki, Sarnówki oraz Lubieńca. Roślinność tych łąk tworzą gatunki tj. mietlica biaława, rzeżucha łąkowa, turzyce, śmiałek darniowy czy kostrzewa czerwona. Łąki bagienne tworzą się natomiast w miejscach o słabym, lecz istniejącym przepływie wód, w dużych obniżeniach terenowych. Efektem nadmiernego uwilgotnienia gleby są procesy bagienne w wyniku których powstają pokłady torfu. Występują tu różne gatunki turzyc i mchów oraz trzcinnik lancetowaty. W gminie Lubraniec łąki bagienne spotykane są w rejonie Sarnowa (dolinie Sarnówki). Bardzo ważną funkcję w środowisku spełniają także tereny bagienne. Tworzą je głównie silnie nawodnione torfowiska. Są one naturalnymi i potężnymi zbiornikami retencyjnymi. Wpływają zarówno hamująco jak i regulująco na odpływ wód powierzchniowych oraz wód podziemnych. Torfowiska są także magazynami wielkiej ilości materii organicznej. Nie mniej ważna jest także ich funkcja sanitarna. Torfy są znakomitymi filtrami, które przeciwdziałają m.in. skutkom stosowania chemicznych środków ochrony roślin. Z tego też względu występujące na terenie gminy Lubraniec torfy mają istotne znaczenie w typowo rolniczym obszarze.

Cenne okazy florystyczne związane są także z pozostałościami dawnych parków pałacowych i dworskich. Parki te zakładane były na najżyźniejszych siedliskach lasów liściastych. Na terenie gminy Lubraniec tego typu parki znajdują się w Kazaniu, Sułkowie, Kłobi, Ossowie, Turowie, Żydowie, Dąbiu Kujawskim i Redczu Kalnym. Pomimo zaniedbań w ich pielęgnacji i postępującej ich dewastacji, są one bogatymi pod względem florystycznym obszarami. Spotykane są tam głównie rodzime gatunki wyróżniające się na tle otaczających terenów rolnych. Wykształciła się z nich typowo leśna struktura roślinności, ze wspaniałym starodrzewem i bogatym gatunkowo podszytem i runem. Podobne funkcje spełnia zieleń towarzysząca i ochronna występująca w

sąsiedztwie różnych obiektów (m.in. kościołów, cmentarzy, szkół). Tworzy ona tło przyrodniczo-krajobrazowe dla obiektów użyteczności publicznej oraz stanowi miejsce bytowania dla drobnej fauny.

W kompleksie leśnym Sarnowo zachowały się bogate stanowiska roślin chronionych: pełnika europejskiego, listery jajowatej, lilii złoto głów, pierwiosnki lekarskiej.

Przy niskim udziale lasów (3,7%) w ogólnej powierzchni gminy, znaczną rolę ogrywają także zadrzewienia śródpolne i przydrożne stanowiące enklawy przyrodnicze. Na uwagę zasługuje również roślinność przydomowa, towarzysząca głównie zabudowie zagrodowej. Zadrzewienia te są najczęściej niewielkimi zespołami zieleni rozmieszczonymi na terenie całej gminy. Wzdłuż dróg lokalnych i polnych oraz rowów remigracyjnych występują ciągi szpalerowe, kępy drzew i krzewów. Enklawy drzew i zarośli śródpolnych, wkomponowane w układ łąk i pól tworzą charakterystyczną strukturę „ziarnistą” krajobrazu. Gatunkami najczęściej występującymi w zadrzewieniach śródpolnych są topole, olsze, grusze, tarniny i wierzby. Zadrzewienia takie pełnią one funkcje przyrodnicze i ochronne. Stanowią ostoję dla drobnej fauny. Podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe. Wpływają także na lokalny mikroklimat oraz regulują stosunki wodne. Enklawy zieleni ograniczają negatywne zjawiska związane z procesami erozji eolicznej i wodnej na niezalesionych terenach uprawowych. Obecnie obserwowane są niekorzystne tendencje likwidowania zwłaszcza zadrzewień śródpolnych oraz miedz. Przyczynia się to do pogarszania stosunków wodnych terenów rolniczych.

Oprócz niskiej lesistości gminy, brakuje również parków, skwerów oraz terenów rekreacyjnych.

Powierzchnia sadów w gminie jest niewielka (3,5%) i dotyczy jedynie bezpośredniego sąsiedztwa zabudowy. Zabudowie towarzyszą również ogrody. Tereny zieleni urządzonej tworzą specyficzne tło przyrodniczo-krajobrazowe w gminie. Również niewielkie arealy zajmują łąki i pastwiska oraz lasy (3,7%). Dominującym gatunkiem leśnym jest sosna. Nawet tak niewielkie enklawy zieleni stanowią ostoję dla zwierząt oraz spełniają funkcję gleboochroną i wiatrochronną.

Udział terenów biologicznie czynnych w stosunku do ogólnej powierzchni gminy jest dość niski. Stan taki uwarunkowany jest dominującą w gminie funkcją rolniczą oraz występowaniem gleb o wysokich klasach bonitacyjnych.

Na terasie zalewowej występują lasy łąkowe oraz olsy. Wśród drzewostanu tych obszarów wymienić należy olsze czarne, jesiony wyniosłe, wiązy, klony zwyczajne i olsze szare. Podszycie występują tu szakłaki, bez czarny, czeremcha pospolita, chmiel zwyczajny. Bogactwem gatunkowym wyróżnia się runo warstwy zielonej tych obszarów. Spotykany jest tu m.in. chroniony storczyk – listera jajowata. Specyficzna roślinność związana jest ze starorzeczami, dolami potorfowymi oraz zakolami rzeki. Spotyka tu są grzybień biały czy grąźel żółty. Na ekstensywnie użytkowanych łąkach występują m.in. mniszek błotny, pełnik europejski, storczyk krwisty czy storczyk szerokolistny. Ciekawe zbiorowiska spotykane są również na fragmentach zboczy dolin i bocznych wąwozów. Wykształciły się tu ciepłolubne murawy i zarośla. Wzdłuż Zgłowiączki występują śródładowe stanowiska słonorośli (halofity). Są to szczególnie cenne obszary z rzadkimi gatunkami słonolubnymi (soliród zielony, mlecznik nadmorski, aster solny, świbka morska).

Faunę gminy reprezentują zwłaszcza gatunki związane z biocenozami polnymi z uwagi na rolniczy charakter gminy. Spośród ssaków najczęściej można tu spotkać sarny i zające. Oprócz nich pojawiają się również lisy, króliki polne, kuropatwy i bażanty. Z grupy płazów, które wszystkie

są pod ochroną³, na terenie gminy spotykane są traszki zwyczajne, ropuchy szare i zielone, rzekotki drzewne, a także żaby: wodna, jeziorowa, śmieszka czy moczarowa. Gatunki te związane są ze środowiskiem wodnym i łąkowym.

Do rzeki Zgłowiączki wprowadzono bobra europejskiego, który znalazł miejsce ostożowe nieco powyżej miasta Lubrańca. W dolinie rzeki Zgłowiączki żyje również wydra oraz spotkać można jenotą, drapieżnika zamieszkującego zabagnione i zarośnięte tereny nadrzeczne.

W składzie gatunkowym lasów dominuje sosna pospolita, olsza, dąb, brzoza, modrzew, jesion, świerk oraz gatunki rzadziej spotykane

W wielkiej rodzinie ptaków zaobserwować można m.in. bociana czarnego, żurawia, kulika wielkiego i bardzo rzadki wśród ptaków obecnie występujących w Polsce – zimorodka.

Obszary polne zajmują również gatunki ptaków takie jak: skowronek, ortolan, potrzuszc, pliszka żółta, rokitniczka, potrzos i łośwka. Często spotykane są także kuropatwy i przepiórki. W związku z obecnie częstym negatywnym zjawiskiem likwidowania miedz między polami, zniszczeniu ulegają również siedliska bytowania drobnych zwierząt.

---

³ Polskę zamieszkuje 27 gatunków płazów i gadów, z czego 18 gatunków przypada na płazy, zaś 9 gatunków na gady. Wszystkie podlegają ochronie prawnej na podstawie [Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną \(Dz.U. 2004 nr 220 poz. 2237\)](#)

2.2. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Nowe zainwestowanie czy zagospodarowanie terenu zawsze powodują zmiany w środowisku przyrodniczym. Brak realizacji kierunków rozwoju i zamierzeń zawartych w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec, a tym samym odstąpienie od realizacji poszczególnych zadań może spowodować pogorszenie stanu środowiska gminy. Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń co wymaga gospodarowania z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Zaniechanie realizacji planowanych działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej może prowadzić do wystąpienia niekorzystnych zmian w zakresie środowiska wodnego. W razie odstąpienia od dalszych działań bądź spowolnienia realizacji systemów oczyszczania ścieków wraz z rozwiązywaniem problemu zanieczyszczeń obszarowych nastąpi pogorszenie się jakości wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych.

W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego brak likwidacji źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego (spalanie węgla, drewna, wszelkich dających się spalić odpadów) na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń skutkować może pogorszeniem się stanu aerosanitarnego gminy i pogorszeniem warunków życia mieszkańców.

Brak realizacji programu w zakresie budowy i przebudowy istniejących dróg, powodować będzie pogłębienie uciążliwości w komunikacji. Nienajlepszy obecnie stan nawierzchni części dróg i ulic spowoduje dalsze pogorszenie bezpieczeństwa uczestników ruchu. Brak działań w zakresie przebudowy dróg, spowoduje ograniczenie tempa ich wzrostu i trudności likwidacji uciążliwości tych dróg dla mieszkańców i środowiska.

Brak ochrony zadrzewień przydrożnych, śródpolnych oraz zieleni towarzyszącej obiektom usługowym, przemysłowym i innym może skutkować powstawaniem niekorzystnych zmian w strukturze przestrzennej prowadzących do erozji wodnej i eolicznej oraz pogorszenia się walorów estetyczno krajobrazowych.

Brak zachowania korytarzy ekologicznych służących utrzymaniu ciągłości systemu przyrodniczego może zostać zakłócona i doprowadzić do braku zagwarantowania możliwości przemieszczania się zwierząt.

Brak skutecznej realizacji selektywnej zbiórki odpadów (poprzez wprowadzenie pojemników na odpady we wszystkich miejscowościach), może spowodować pogorszenie stanu środowiska, wzrost ryzyka skażenia wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powietrza atmosferycznego.

W przypadku braku realizacji ustaleń studium, będącej konsekwencją odstąpienia od realizacji tego dokumentu, możliwe są dwa scenariusze potencjalnych zmian środowiska.

Pierwszy z nich to scenariusz prośrodowiskowy. Zgodnie z nim, w wyniku powstrzymania rozwoju przestrzennego gminy nastąpi zdecydowane ograniczenie antropopresji na środowisko. Powinno to skutkować utrzymaniem zasobów przyrody na obszarze gminy a nawet w niektórych

przypadkach ich wzbogacenie. Tak może być w przypadku zalesienia części terenów rolnych o niskich klasach bonitacyjnych, które mogłyby być w przypadku realizacji studium przeznaczone pod zabudowę. Przyrodnicze otoczenie gminy będzie również w mniejszym stopniu narażone na jego oddziaływanie. W analizowanym scenariuszu nastąpi również poprawa warunków funkcjonowania i ochrony środowiska w obrębie istniejącej struktury gminnej. Należy bowiem założyć, że zarówno władze gminy jak i jego mieszkańcy postawią na rozwój infrastruktury, w tym również poprawę warunków środowiskowych (wprowadzenie większej ilości zieleni, nowe systemy grzewcze, poprawa warunków komunikacyjnych itp.).

Drugi scenariusz, niekorzystny dla środowiska, zakłada, że rozwój gminy będzie trwał nadal i odbywał się będzie w sposób żywiołowy, nieuporządkowany, często metodą tzw. faktów dokonanych. W takiej sytuacji może dojść do niekontrolowanego procesu przekształcania przestrzeni, z oczywistą szkodą dla środowiska i jego zasobów. Powstająca zabudowa, nawiązująca do sąsiedztwa, da niekorzystny „efekt domina” chaotycznej i przypadkowej zabudowy, która nie będzie uwzględniać potrzeb środowiska i doprowadzi do zaburzenia ładu przestrzennego.

Dlatego też dużą rolę pełnią tutaj władze gminy, do których należy prowadzenie przemyślanej polityki rozwoju i polityki przestrzennej, uwzględniającej wszelkie wyżej opisane przesłanki w celu minimalizacji niepożądanych skutków dla środowiska.

2.3. CHARAKTERYSTYKA ANALIZOWANEGO OBSZARU W ODNIESIENIU DO JEGO POŁOŻENIA WZGLĘDEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE, W TYM OBSZARÓW NATURA 2000

Ochrona przyrody w Polsce realizowana jest głównie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. i w jej rozumieniu polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody takich jak:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów,
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
- siedlisk przyrodniczych,
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów,
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- krajobrazu,
- zieleni w miastach i wsiach,
- zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także zasobów, tworów i składników przyrody,

- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody poprzez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Formy ochrony przyrody w gminie

Parki krajobrazowe

Na terenie gminy Lubraniec nie występują parki krajobrazowe.

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie gminy Lubraniec nie występują obszary chronionego krajobrazu.

Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Lubraniec nie występują rezerваты przyrody.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Lubraniec występują następujące pomniki przyrody:

-Lipa o wysokości 17m i obwodzie pierścieni 310 cm usytuowana w Lubrańcu przy ulicy Nowomiejskiej 16. Ustanowiony został na mocy uchwały Nr XXXVIII/235/98 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 01 czerwca.1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (nr rejestracyjny: PL.ZIPOP.1393.PP.0418123.1106).

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

- Drzewo (dąb szypułkowy – *Quercus robur*) usytuowane w parku podworskim w miejscowości Redecz Kalny, w gminie Lubraniec. Ustanowiony został na mocy Zarządzenia nr 59/88 Wojewody Włocławskiego z dnia 20 grudnia 1988 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (nr rejestracyjny: PL.ZIPOP.1393.PP.0418123.6033).

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

- Drzewo (lipa droбноziarnista – *Tilia cordata*) usytuowane w parku podworskim w miejscowości Dąbie Kujawskie w gminie Lubraniec. Ustanowiony został na mocy Orzeczenia nr 2 Wojewody Włocławskiego z dnia 30 kwietnia 1981 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (nr rejestracyjny: PL.ZIPOP.1393.PP.0418123.1104).

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

-Drzewo (dąb szypułkowy – *Quercus robur*) usytuowane jest w pasie drogi powiatowej w miejscowości Siarczyce, w gminie Lubraniec. Ustanowiony został na mocy Orzeczenia nr 2 Wojewody Włocławskiego z dnia 30 kwietnia 1981 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (nr rejestracyjny: PL.ZIPOP.1393.PP.0418123.1103).

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Spośród innych form ochrony, w gminie obowiązuje powszechna w kraju ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów prowadzona na podstawie odpowiednich rozporządzeń Ministra Środowiska.⁴

Ponadto niektóre gatunki chronione znalazły się w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce).

Wymienione w ww. rozporządzeniach gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie gminy podlegają ochronie.

Ochronie podlegają również dawne parki dworskie i założenia dworsko-parkowe, które zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru lub ewidencji zabytków. Obiekty te znajdują się w 9 miejscowościach na terenie gminy. Zwraca się w nich uwagę nie tylko na cenny starodrzew, ale również na układ kompozycyjny. Najlepiej zachowanym spośród tego typu obiektów jest park należący do zespołu pałacowego w Lubrańcu. Pochodzi z I połowy XIX w. Przed frontem pałacu znajduje się kolisty podjazd, natomiast w kierunku południowego zachodu owalna sadzawka. Na wschodzie znajdują się tarasy opadające ku rzece, przecięte na osi ciągiem schodów. Resztki

---

⁴rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 poz. 1409); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

starodrzewu były uzupełniane po II wojnie światowej, lecz w większości niezgodnie z pierwotną kompozycją. W niektórych z zachowanych parków podworskich namnożyły się gatunki przypadkowe, co spowodowało zatracenie ich pierwotnych układów kompozycyjnych. Jednak w dalszym ciągu są to swoiste enklawy przyrodnicze z dość bogatym składem florystycznym. Wymagają one podjęcia odpowiednich działań pielęgnacyjnych.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Lubraniec nie występują użytki ekologiczne.

Obszary Natura 2000

Na terenie Gminy występuje jedna obszarowa forma ochrony przyrody – jest to obszar Natura 2000 - **Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki PLH040037**.

Ryc.3. Położenie obszaru gminy Lubraniec na tle obszarów Natura 2000

Źródło: Bydgoszcz.rdos.gov.pl/

Obszar PLH040037 Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki to obszar specjalnej ochrony siedlisk, zajmujący powierzchnię ok.152 ha. Słone łąki leżą na dnach doliny rzeki Zgłowiączki, na kilku odcinkach w rejonie wsi: Czamaninek, Janiszewskie Dęby, Chrustowo, Janiszewek, Janiszewo i Zgłowiączka. Rzeka Zgłowiączka jest na Kujawach największym lewobrzeżnym dopływem Wisły. Do Wisły wpada we Włocławku, osiągając 79 km długości. Dolina rzeki jest w wielu miejscach zatorfiona, wypełniona torfami niskimi. Miejscami jednak podłoże jest mineralne. Łąki położone w dolinie w okresie wiosennym i letnim są okresowo zalewane. Zasolenie gleb na tym obszarze nie pochodzi z wód rzeki, tylko związane jest z wysiękami słonych wód, towarzyszących cechsztyńskim pokładom soli kamiennej. Pokłady te w obrębie antyklinorium środkowopolskiego są wyniesione blisko powierzchni ziemi.

Do najbardziej wartościowych cech obszaru należy zaliczyć obecność słonych łąk. Mają one znaczenie w skali zarówno regionu, jak i kraju. Dominują śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim w różnych podtypach. Na terenie ostoi występuje grupa rzadkich halofilnych gatunków roślin, jak: łoboda oszczepowata, odm. solna, salina mlecznik nadmorski, mannica odstająca, muchotrzew solniskowy, świbka morska, koniczyna rozdęta, komonica wąskolistna.

Poza roślinnością halofilną na dnie doliny spotyka się inne wartościowe przyrodniczo ekosystemy. Są to łąki trzęślicowe, świeże łąki rajgrasowe, łąki turzycowe z licznym udziałem groszka błotnego, fragmenty muraw kserotermicznych, naturalne i sztuczne oczka wodne oraz w różnym stopniu wykształcone łągi jesionowo-olszowe.

Pomiędzy roślinnością słonolubną i innymi komponentami ekosystemu (owady, grzyby) tworzą się specyficzne powiązania troficzne i rozwojowe. Na pozostałych łąkach spotyka się również rzadkie składniki flory regionu i kraju - m.in. goździk pyszny, pełnik europejski, groszek błotny. Jest to również miejsce gniazdowania i lęgu wielu gatunków ptaków. Teren jest obiektem badań archeologicznych.

Występowanie słonych łąk zwiększa różnorodność i heterogeniczność rolniczego krajobrazu Kujaw. W ich obrębie występuje grupa rzadkich halofilnych gatunków roślin, jak: łoboda oszczepowata, odm. solna *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var., Salina mlecznik nadmorski *Glaux maritima*, mannica odstająca *Puccinellia distans*, muchotrzew solniskowy *Spergularia salina*, świbka morska *Triglochin maritimum*, koniczyna rozdęta *Trifolium fragiferum*, komonica wąskolistna *Lotus tenuis*, i inne.

Ponadto warto tutaj wspomnieć o innych obszarach Natura 2000, położonych w pobliżu gminy Lubraniec. Jednym z nich jest oddalony o ok. 15 km od granicy gminy **obszar PLH040039 Włocławska Dolina Wisły** – specjalny obszar ochrony siedlisk, uznany w styczniu 2011r. jako obszar mający znaczenie dla wspólnoty.

Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łągowych i siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, oraz związanej z nią fauny, w tym gatunku ryby z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie na terenie ostoi stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 5 gatunków zwierząt z tej dyrektywy, a ponadto 22 gatunki roślin i zwierząt wymienione na regionalnych i lokalnych czerwonych listach, 7 gatunków roślin i zwierząt chronionych w ramach międzynarodowych konwencji, 60 gatunków zwierząt i roślin rzadkich w Polsce. W granicach obszaru znajdują się reliktywne stanowiska cennych gatunków kserotermicznych roślin obejmujących gatunki psammofilne. Inną grupę o dużym znaczeniu dla ochrony przyrody tego obszaru stanowią gatunki typowe dla nadrzecznych siedlisk. Obszar jest również ważny z punktu widzenia ochrony ptaków. Stwierdzono tu 52 gatunki ptaków z I Załącznika Dyrektywy Rady 79/409/EWG i 46 gatunków ptaków migrujących niewymienionych w tym załączniku. Obszar obejmuje część ekologicznego korytarza Wisły, który został identyfikowany jako teren priorytetowy dla ochrony w sieciach ECONET i IBA, ważnego dla migracji wielu gatunków.

Wartym uwagi jest ponadto Obszar Natura 2000 **PLB040004 Ostoja Nadgoplańska**, położona w odległości ok. 28 km od granicy gminy Lubraniec. Ostoja Nadgoplańska to obszar specjalnej ochrony ptaków. Ochronie podlega Jezioro Gopło z grupą jezior. Brzegi jeziora porastają rozległe szuwały trzcinowe, podmokłe łąki i lasy łąkowe. Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej E 41. Na terenie występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Na obszarze obserwowano ok. 198 gatunków ptaków wśród nich 74 związane są z obszarami wodnymi i błotnymi. W okresie łągowym na obszarze można spotkać m.in. następujące gatunki ptaków: batalion, bączek, bąk, podróżniczek, sowa błotna, perkoz dwuczuby, gęgawa, płaskonos, krakwa, rokitniczka, brzęczka i wąsatka. W okresie migracji w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje rybitwa czarna, czernica, gąsiorek, ortolan, krzyżówka, łyska,

czajka, krwawodziób, żuraw, gęsi, w tym gęgawa (do 3500 os.), gęś zbożowa (do 5 000 os.), gęś białoczelna (do 6000 os.).

Na wschód od gminy Lubraniec w odległości ok. 20 km położony jest Obszar Natura 2000 **PLH040031 Błota Kłócieńskie**. Od strony północnej „Błota Kłócieńskie” graniczą z wydmowym obszarem Kotliny Płockiej. Na południu zaś sąsiadują z wysoczyzną morenową Pojezierza Kujawskiego. Krawędź wysoczyzny wyznacza szosa Kowal – Gostynin. Na terenie „Błot Kłócieńskich” znajdują się jeziora wytopiskowe i zagłębienia bezodpływowe wypełnione osadami limnicznymi i torfami. Wśród osadów wyróżnić można: namuły den dolinnych, namuły torfiaste, torfy, gytie, deluwia krawędzi Wysoczyzny Kujawskiej i piaski eoliczne tworzące niewielkie i mało wyraźne formy. Namuły den dolinnych związane są genetycznie ze splukiwaniem ze zboczy i powolnym przepływem wzdłuż doliny rzeki Rakutówki. Namuły torfiaste występują w szerokim i płaskim obniżeniu Rakutówki. Wokół Jeziora Rakutowskiego stwierdzono gytie węglanowe (miąższość do 1 m). Mają one charakter silnie wapnistych mułków o barwie szarej ze szczątkami roślinnymi i skorupkami ślimaków. Gytie odgrywają dużą rolę jako utwory glebotwórcze, tworzą bagienne gleby gytiove i pobagienne gleby gytiovo-murszowe. W centralnej części obszaru znajduje się płytkie Jezioro Rakutowskie (powierzchnia ok. 188 ha) i niewielkie powierzchniowo jezioro Żłoby. Przez oba przepływa rzeka Rakutówka, płynąc z południowego-wschodu na północny-zachód. We wschodniej części obszaru znajduje się silnie zarośnięte przez roślinność szuwarową i wodną Jezioro Radziszewskie. Na terenie „Błot Kłócieńskich” dominują pola uprawne i użytki zielone – głównie łąki. Duże powierzchnie zajmują szuwary. W środkowej części znajduje się zwarty kompleks leśny. Na terenie obszaru znajdują się 2 rezerваты przyrody – „Jezioro Rakutowskie” i „Olszyny Rakutowskie”. Teren Błot Kłócieńskich w ok. 90% pokrywa się z **ostoją ptasią - Błota Rakutowskie PLB040001**. Obszar ten obejmuje Jez. Rakutowskie wraz z przybrzeżnym pasem zalewowych łąk turzycowych oraz przylegający do nich wilgotny kompleks leśny, zajęty przez olsy i łągi olszowo-jesionowe. Obszar zajmuje centralną część zatorfionej niecki Błot Rakutowskich i Błot Kłócieńskich, odwadnianych przez rzekę Kłótnię. Samo jezioro jest dość płytkim zbiornikiem o pow. ok. 300 ha, o płaskich brzegach porośniętych szerokim na 100-150 m pasem szuwaru pałkowego, trzcinowego i oczeretowego. Niewielka głębokość jeziora i jego płaskie brzegi sprawiają, że w ciągu roku zmiany powierzchni lustra wody sięgają rzędu 60-70 ha, przy stosunkowo nieznacznych wahaniach pionowych. Jezioro posiada bogatą roślinność wodną, tak zanurzoną jak i pływającą, a znaczne powierzchnie dna zajęte są przez łąki ramienicowe. Wokół jeziora występują okresowo zalewane łąki turzycowe.

Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W zakresie ochrony gatunkowej roślin aktualnie w Polsce obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 roku (Dz. U. z 20 stycznia 2012r. Nr 14 poz. 81) w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących roślin:

- ✓ objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ objętych ochroną częściową,
- ✓ objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ wymagających ustalenia stref ochrony ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków roślin.

W stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową wprowadzone są następujące zakazy: zabijania, okaleczania, chwytania, transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania żywych zwierząt, posiadania zwierząt martwych lub ich części, niszczenia siedlisk i ostoi, wybierania, posiadania oraz przechowywania jaj i inne.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących zwierząt, tj.:

- ✓ zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane,
- ✓ zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ostoi.

Niektóre gatunki chronione znalazły się także w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce).

Gatunki zwierząt wymienione w ww. rozporządzeniu, występujące na terenie gminy Lubraniec podlegają ochronie.

Parki podworskie

Na obszarze gminy Lubraniec w 9 miejscowościach znajdują się parki dworskie i założenia dworsko-parkowe, które zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru lub ewidencji zabytków. Należy wymienić tutaj zespoły dworsko-parkowe w: Dąbiu, Kazaniu, Kłobi, Ossowie, Redczu Kalnym, Sułkowie, Żydowie, Turowie oraz Lubrańcu

Lasy ochronne

Za lasy szczególnie chronione, zwane „lasami ochronnymi” mogą być uznane lasy, które:

- ✓ chronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowianiem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,
- ✓ chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz obszarach wododziałów,
- ✓ ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- ✓ są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- ✓ stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej,
- ✓ mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa.

Na terenie gminy Lubraniec zarządzeniem MOŚZNiL Nr 190 z dnia 10 sierpnia 1995 r. ustanowiono lasy ochronne.

W kompleksie leśnym oznaczonym umownie Borucin II przeważają siedliska borowe. Dominują tu monokultury sosnowe średnio zasobne oraz miejscami siedliska lasowe z gatunkami liściastymi.

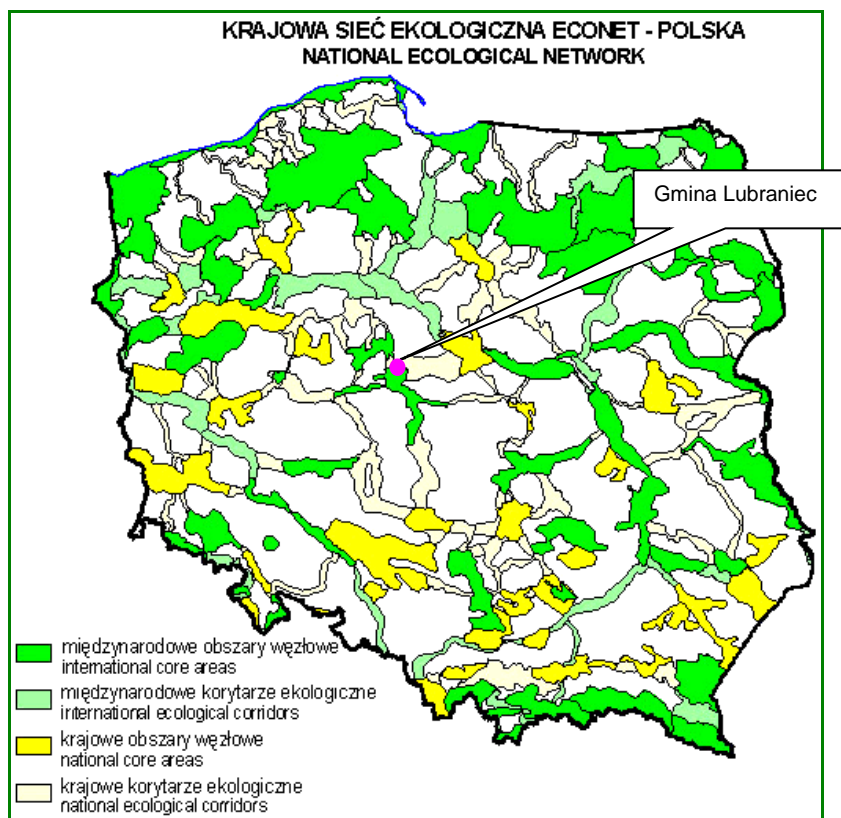
Większe kompleksy leśne znajdują się w dolinie rzeki Zgłowiączki poniżej Lubrańca, rejonie Sarnowa oraz Dąbia Kujawskiego. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna zajmująca zdecydowanie największe połacie. Oprócz niej często występują również olsze i wierzby (w wilgotniejszych siedliskach), dęby, brzozy, jesiony, modrzewie oraz świerki.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Na obszarze gminy Lubraniec nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Sieć ekologiczna ECONET

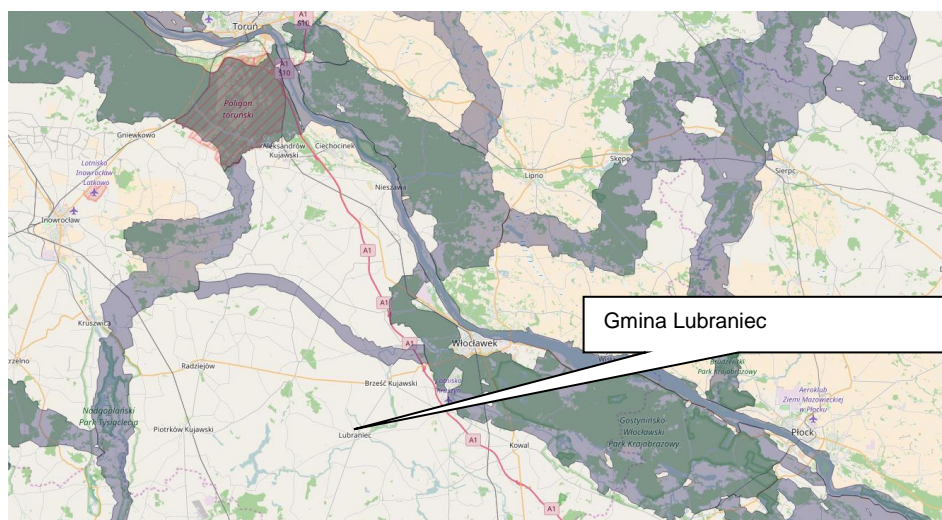
Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wielkoprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA została opracowana w 1995 i 1996 roku przez zespół Autorów pod kierownictwem dr Anny Liro jako projekt badawczy National Nature Plan (NNP) w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

Ryc.4. Gmina Lubraniec na tle krajowej sieci ekologicznej ECONET

Źródło: Instytut Ochrony Środowiska (www.ios.edu.pl)

Przez obszar województwa kujawsko-pomorskiego prowadzą odnogi korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków wyznaczonych przez PAN w Białowieży: „Północnego” oraz „Północno-Centralnego”. Najbliższej granicy gminy Lubraniec wzdłuż kanału Bachorza przebiega fragment korytarza „Północno-Centralnego”, w którym zaleca się ograniczać nową zabudowę i w miarę możliwości wprowadzać zalesienia i zakrzaczenia. Gmina Lubraniec położona jest poza tymi korytarzami

Ryc.5. Gmina Lubraniec na tle korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

2.4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na stan środowiska wpływa obecny stan zagospodarowania gminy Lubraniec, w tym głównie infrastruktura techniczna, a także funkcja wykorzystywanego terenu (rolnicza, przemysłowa, usługowa, mieszkaniowa).

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko reguluje rozporządzenie Rady Ministrów w niniejszej sprawie i określa:

- rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz
- przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2 powyżej.

Do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko⁵ zalicza się m.in. chów lub hodowlę zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP – przy czym za liczbę DJP przyjmuje się maksymalną możliwą obsadę inwentarza). Ponadto zalicza się przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu przedsięwzięć realizowanych lub zrealizowanych, w tym m.in. instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 220 kV, o długości nie mniejszej niż 15 km, wydobywanie kopalin ze złoża w zależności od metody, powierzchni i wydobycia.

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁶ zalicza się m.in. następujące rodzaje przedsięwzięć: elektrownie wodne; instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, inne niż instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców w rozumieniu art. 43 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne; sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, a także gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na melioracji łąk, pastwisk lub nieużytków; cukrownie; gorzelnie; chów lub hodowla zwierząt, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 51, w liczbie nie mniejszej niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), wydobywanie kopalin ze złoża w zależności od metody, powierzchni i wydobycia.

Jeżeli tego typu przedsięwzięcia byłyby realizowane na terenie gminy wówczas wymagają one przeprowadzenia na etapie planowania oceny ich oddziaływania na środowisko.

---

⁵ Pełny katalog przedsięwzięć znajduje się w *Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, w niniejszym opracowaniu podano jedynie przykłady, biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy

⁶ j.w.

Istniejące elementy infrastruktury technicznej w gminie.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Lubraniec zaopatrywana jest w wodę do picia z 2 gminnych ujęć wody posiadających udokumentowane zasoby czerpane z utworów czwartorzędowych w Kazaniu i Żydowie.

Ujęcie wody w Kazaniu o zasobach eksploatacyjnych 73 m³/h, zatwierdzonych decyzją OŚB.6341.115.2016 Starosty Włocławskiego z dnia 30.12.2016 r. (ważna do 31.12.2026 r.), usytuowane jest na działce o nr ewidencyjnym 100/1. Na ujęciu znajdują się dwie studnie głębinowe, stacja uzdatniania wody, zbiornik retencyjny i odstojnik wód popłucznych. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje miejscowości: Kazanie, Kąkową Wolę, Bielawy, Krowice, Dobierzyn, Lubraniec Parcele.

Ujęcie wody w Żydowie o zasobach eksploatacyjnych 160 m³/h, zatwierdzonych decyzją OŚB.6341.114.2016 Starosty Włocławskiego z dnia 30.12.2016 r. (ważna do 31.12.2026 r.), usytuowane jest na działce o nr ewidencyjnym 99/1. Na ujęciu znajdują się dwie studnie głębinowe i stacja uzdatniania wody. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje miejscowości: Żydowo, Czajno, Miłżyn, Zgłowiączkę, Lubrańczyk, Wolę Sosnową, Siemnowek, Sułkowo, Bodzanowo, Agnieszkowo, Kolonię Łódź, Skaszyn, Sarnowo, Józefowo, Czajno, Janiszewo, Korzeszynek, Rabinowo, Świątniki, Florianowo, Koniec, Redecz Kalny, Redecz Wielki, Otmianowo, Annowo, Gołębin, Stok, Dąbie Kujawskie, Kłobię, Turowo, Miłżyn, Ossowo, Siarczyce, Biernatki, Górniak, Lubraniec Miasto.

Dla przedmiotowych ujęć nie zostały ustanowione w drodze aktu prawa miejscowego oraz decyzji strefy ochronne obejmujące tereny ochrony pośredniej. Do rezygnacji z wyznaczenia terenu ochrony pośredniej przedmiotowych ujęć oraz do ograniczenia strefy ochronnej tylko do terenu ochrony bezpośredniej upoważniły warunki geologiczne i hydrogeologiczne.

Gmina posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia w wodę odbiorców w swoich granicach administracyjnych. **Dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa.** Z analizy zasięgu sieci systemu gminnych wodociągów wynika, że na terenie gminy istnieją pojedyncze tereny poza zasięgiem obsługi sieci wodociągowej, wymagające rozbudowy sieci (stopień zwodociągowania gminy wynosi ponad 99%). Dotyczy to rejonów, gdzie zabudowa mieszkaniowa znajduje się w stanie rozproszonym, głównie na obrzeżach gminy. Niezbędna jest rozbudowa systemu wodociągowego dla uzyskania jakości wody dostarczanej odbiorcom zgodnej z przepisami krajowymi i UE, zapewnienie ciągłości i dostępności usług zaopatrzenia w wodę.

Zgodnie z art. 83. ust.3 i 4 Prawa wodnego budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków, natomiast w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ten sam co systemy kanalizacji zbiorczej poziom ochrony środowiska.

Ścieki z terenu gminy są odprowadzane do **mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków** o przepustowości 345 m³/dobę (96 tys. m³/rok) zlokalizowanej w Lubrańcu Marysinie, której obszar obejmuje miasto Lubraniec oraz wsie: Kazanie i Redecz Kalny z gminy Lubraniec. Rozporządzeniem Nr 41/2106 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 04.04.2006 r. wyznaczono aglomerację Lubraniec o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 2158

Gmina w 2017 r. przystąpiła do wyznaczenia nowego obszaru i granic aglomeracji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 995). Bez zmian pozostaje wielkość RLM, która będzie wynosić 2185. Planowane jest objęcie granicą obszaru aglomeracji całej miejscowości Lubraniec oraz części miejscowości Kazanie, Lubraniec Parcele, Dąbie Kujawskie, Redecz Kalny, Żydowo i Dobierzyn. Propozycja planu aglomeracji Lubraniec przyjęta została uchwałą Nr XXVII/179/2017 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 31 maja 2017 r.

W miejscowości Żydowo (dz. nr ewid. 104, obręb geodezyjny Żydowo) zlokalizowana jest druga oczyszczalnia ścieków komunalnych o przepustowości 4,55 m³/dobę (4 tys. m³/rok). Oczyszczalnia ta ze względu na wysokie koszty utrzymania planowana jest do likwidacji. Zostanie ona zmodernizowana i będzie pełnić funkcję przepompowni. W 2016 r. z terenu gminy siecią kanalizacyjną odprowadzono 100,2 dm³ ścieków, w tym, 95,9 m³ z miasta i 4,3 m³ z obszaru gminy. Średnia skanalizowania dla gminy Lubraniec wynosiła 34,6%.

Na koniec 2016 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Lubraniec wynosi 20,8 km, w tym 18,2 km w mieście i 2,6 km na obszarze wiejskim.

Na terenie gminy jest wiele miejscowości o rozproszonej zabudowie, na terenie których wykonanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia. W tej sytuacji możliwym do realizacji rozwiązaniem mogą być małe **przydomowe oczyszczalnie ścieków**. Na terenie gminy Lubraniec, według stanu na czerwiec 2018 r., funkcjonują 522 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gmina Lubraniec wspiera ich budowę, szczególnie w miejscach rozproszonej zabudowy, gdzie nie ma możliwości włączenia do gminnej kanalizacji, a realizacja sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna. Gmina stara się również kontrolować właściwe opróżnianie oraz eksploatację zbiorników wchodzących w skład przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gospodarka energetyczna

Przez teren gminy przebiega **linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV** relacji Konin Poł - Lubraniec i Lubraniec – Włocławek Wschód. Dla ww. linii elektroenergetycznej wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu – wymagany jest pas ograniczonego użytkowania o szerokości 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach).

Zaopatrzenie gminy Lubraniec w energię elektryczną oparte jest na dostawach Zakładu Energetycznego Energa-Operator S.A. Oddział w Toruniu.

Źródłem zasilania gminy Lubraniec w energię elektryczną jest GPZ 110/15 kV w Lubrańcu.

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się poprzez sieć rozdzielczą, wyprowadzonych z GPZ napowietrznych linii elektroenergetycznych SN 15 kV zasilających stacje transformatorowe SN/15 kV i dalej poprzez sieć rozdzielczą linii NN 0,4 kV. Rozwój sieci elektroenergetycznej będzie następował w oparciu o rezerwy istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej oraz budowę nowych linii w zależności od potrzeb gminy i możliwości finansowych gestora sieci.

Dla linii napowietrznych SN wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu – pas techniczny – 13 m (po 6,50 m od osi linii w obu kierunkach).

Telekomunikacja

Gmina Lubraniec posiada rozbudowaną sieć infrastruktury telekomunikacyjnej telefonii stacjonarnej. W ostatnich latach nastąpił bardzo szybki rozwój sieci telefonii komórkowej, powstały stacje bazowe telefonii komórkowej.

Na terenie gminy w miejscowości Lubraniec znajdują się **dwie stacje bazowe operatorów telefonii komórkowej** działających w Polsce: przy ul. Słowackiego 10 (Orange, T-Mobile, Plus, Aero 2, T-Mobile Orange) oraz przy ulicy Słowackiego 20 (Play).

W ramach budowy infrastruktury umożliwiającej dostęp radiowy dla sieci WiMax wraz z dostępem radiowym do Internetu, w paśmie 3,6 - 3,8 GHz, na działce nr 109/6, 109/12 w miejscowości Wola Skarbkowa pobudowana została **bazowa stacja nadawcza** o wysokości wieży do 50 m.

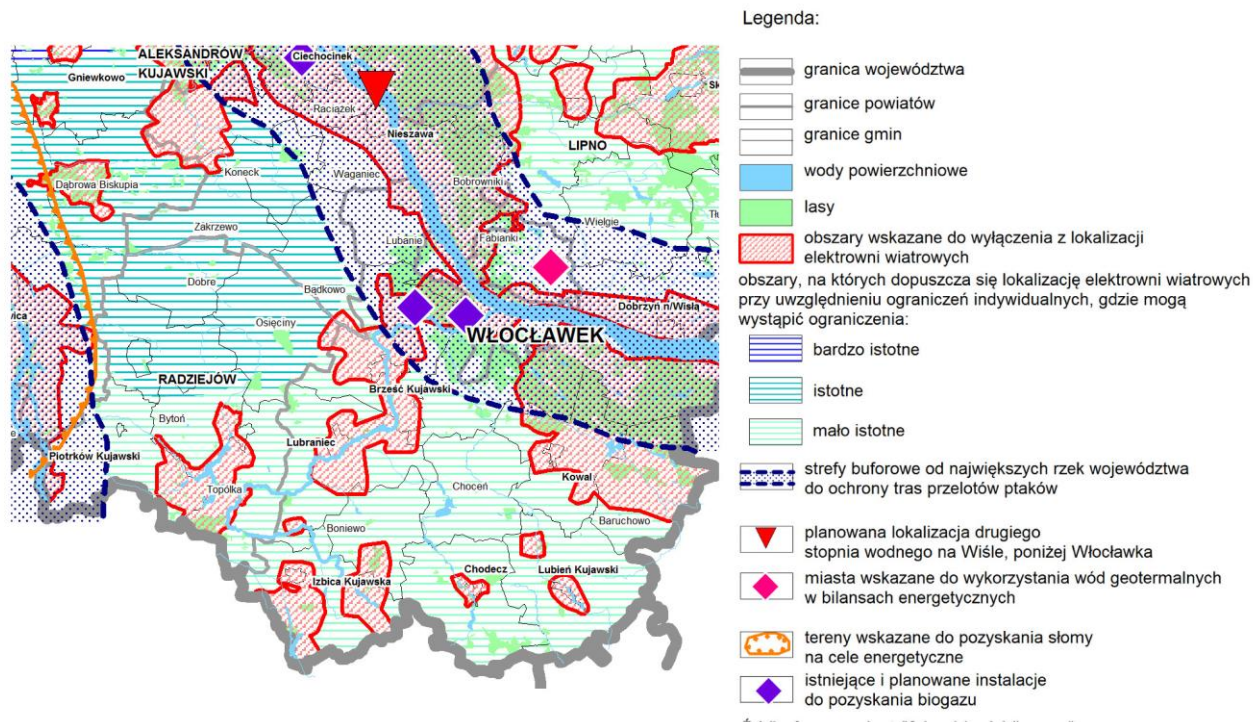
Energetyka wiatrowa

Na terenie gminy Lubraniec zlokalizowanych jest **13 generatorów energii wiatrowej**:

- w miejscowości Sułkowo - 4 elektrownie o łącznej mocy 2,4 MW, wysokość całkowita od 85,9 m do 95,9 m,
- w miejscowości Dobierzyn - 1 elektrownia o mocy 1,0 MW, wysokość całkowita 86,5 m,
- w miejscowości Żydowo - 1 elektrownia o mocy 0,6 MW, wysokość całkowita 85,0 m,
- w miejscowości Skaszyn - 4 elektrownie o mocy 4 x 0,5 MW - wysokość całkowita każdej z elektrowni 55,0 m,
- w miejscowości Redecz Wielki Wieś - 1 elektrownia o mocy 0,8 MW, wysokość całkowita 101,7 m,
- w miejscowości Biernatki - 1 elektrownia o mocy 0,6 MW, wysokość całkowita do 90 m,
- w miejscowości Kolonia Piaski - 1 elektrownia o mocy 0,3-2,0 MW, wysokość całkowita 111m,

Wg opracowania pt. „Odnawialne źródła energii - zasady i możliwości wykorzystania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego” sporządzonego przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, gmina Lubraniec położona jest w obszarze, na którym w większości (oprócz doliny rzeki Zgłowiączki) dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych przy uwzględnieniu ograniczeń indywidualnych, gdzie mogą wystąpić mało istotne ograniczenia przyrodniczo-rolnicze.

Lokalizacja nowych elektrowni wiatrowych możliwa będzie przy respektowaniu wymogów prawnych dotyczących wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a w szczególności ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961 ze zm.), przepisów dotyczących obszarów podlegających ochronie prawnej oraz norm dotyczących hałasu.

Ryc.6. Gmina Lubraniec na tle mapy pt. „Ograniczenia rozwoju energetyki wiatrowej” (fragment mapy)

Źródło: Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku (www.biuro-planowania.pl)

Zgodnie z art. 4. 1. ww. Ustawy „Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: 1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz 2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa - od elektrowni wiatrowej - jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”.

Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Lubraniec przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia systemu krajowego Dn 700 relacji Gustorzyn – Odolanów (ciśnienie nominalne 8,4 MPa) i Dn 500 również relacji Gustorzyn – Odolanów (ciśnienie nominalne 6,4 MPa), ich długość na terenie gminy Lubraniec wynosi 42,862 km.

Przebiegające przez obszar gminy gazociągi są ograniczeniem dla różnych form zagospodarowania terenu. Możliwość lokalizowania zabudowy w jego pobliżu regulują przepisy odrębne⁷. Strefa kontrolowana z zakazem zabudowy, od osi gazociągu, wynosi między innymi od

⁷ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie

30 m dla wolnostojących budynków niemieszkalnych, 50 m budynków mieszkalnych zabudowy jedno i wielorodzinnej do 75 m dla obiektów zakładów przemysłowych.

Na terenie gminy 3,7% mieszkańców korzysta z sieci gazowej (10,9% na terenie miasta i 0,4% na terenie wiejskim). W gospodarstwach domowych używany jest przede wszystkim gaz bezprzewodowy.

Gospodarka odpadami

Zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia, zdrowia ludzi i ochronę środowiska określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 992 z późn. zm.).

Odpady unieszkodliwiane są w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (region 3 południowy) z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Machnacu (gmina Brześć Kujawski), Inowrocławiu (gm. Inowrocław), Służewie (gm. Aleksandrów Kujawski). RIPOK te wyposażone są w instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów; instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

W miejscowości Lubraniec przy ul. Słowackiego 22 zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt prowadzi Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Składowisko odpadów znajdujące się w miejscowości Agnieszkowo zostało zamknięte i zrehabilitowane.

Zabudowa produkcyjna i produkcyjno-usługowa występuje w mieście Lubraniec oraz w miejscowościach w których istniały dawniej Państwowe Gospodarstwa Rolne, tj. Redczu Kalnym, Żydowie i Kazaniu.

Tereny mieszkaniowe i komunikacja

Tereny zurbanizowane i zabudowane stanowią 2,64% powierzchni całej gminy. Tereny mieszkaniowe koncentrują się w mieście Lubraniec. Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz mieszkaniowo-usługowa, o charakterze zwartym. Budynki mieszkalne wielorodzinne zlokalizowane są w rejonie ulic Wojska Polskiego, Weterynaryjnej, Nowej oraz przy ul. Szkolnej.

Poza miastem Lubraniec zabudowa mieszkaniowa (jednorodzinna i w zabudowie zagrodowej) jest rozproszona, zlokalizowana wzdłuż wybranych dróg. Większe skupiska zabudowy występują w miejscowościach: Zgłowiączka (obręb Miłżynek), Kłobia, Siemnówek, Dąbie Kujawskie i Lubraniec Parcele.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, poza miastem Lubraniec, występuje w Żydowie, Redczu Kalnym i Kazaniu. Związana jest ona z funkcjonującymi w tych miejscowościach Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi. Pojedyncze, stare budynki mieszkalne wielorodzinne zlokalizowane są w Kłobi, Świątnikach i Siemnówku.

Gmina jest dobrze skomunikowana, przebiega przez nią droga wojewódzka nr 270 oraz jednaście dróg powiatowych. Ponadto gmina posiada dobrze rozwiniętą, gęstą sieć publicznych dróg gminnych.

Uwarunkowania przyrodnicze gminy Lubraniec oraz sieć osadnicza, komunikacyjna i infrastrukturalna pozwalają, biorąc pod uwagę planowane inwestycje, na wskazanie obszarów, w których potencjalnie najwięcej wystąpi negatywnych oddziaływań na środowisko. Są to w szczególności przedsięwzięcia dotyczące realizacji liniowych systemów infrastruktury technicznej:

- w transporcie drogowym – zakres negatywnych oddziaływań uzależniony jest w dużym stopniu od sposobu realizacji inwestycji. Zastosowanie w trakcie budowy i eksploatacji proekologicznych metod może w znakomity sposób zmniejszyć niekorzystne skutki. Efektem pozytywnym realizacji dróg będzie zmniejszenie szkodliwych emisji i poprawa klimatu akustycznego w obrębie terenów intensywnie zabudowanych,
- budowa sieci kanalizacyjnych systemu rozdzielczego: kanalizacja sanitarna i deszczowa,
- budowa sieci elektroenergetycznych związanych z rozwojem gminy.

Ponadto obszary, na których będzie następowała intensyfikacja rozwoju oraz kumulowanie się oddziaływań i skutków w środowisku, będzie generować powstawanie problemów i konfliktów na płaszczyźnie funkcjonalno – przestrzennej i ekologicznej, przede wszystkim w strefie produkcyjno-usługowej w mieście Lubrańcu oraz strefie (A) – wielofunkcyjnej gospodarczo-mieszkaniowej w obszarze wiejskim gminy.

Należy tutaj wymienić:

Zanieczyszczenia powietrza – pogorszenie stanu atmosfery,

Wytwarzanie ścieków – zwiększenie ilości ścieków sanitarnych i technologicznych oraz możliwość powstawania ścieków niebezpiecznych,

Wytwarzanie odpadów – zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów oraz możliwość wytwarzania odpadów niebezpiecznych,

Hałas i wibracje – pogorszenie dotychczasowego klimatu akustycznego oraz zwiększenie uciążliwości wywołanych wibracjami,

Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące – brak nowych oddziaływań,

Środowisko życia człowieka – w wyniku rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego oraz infrastruktury technicznej nastąpi wzrost komfortu życia ludzi, z drugiej strony nastąpi pogorszenie warunków aerosanitarnych i akustycznych, w wyniku kumulacji uciążliwości możliwość zagrożenia dla zdrowia ludzi stale przebywających w rejonie objętym zmianą studium.

Wody powierzchniowe – możliwość likwidacji części rowów melioracyjnych oraz sztucznych zbiorników wód powierzchniowych oraz możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych,

Wody podziemne – możliwość sztucznego obniżenia poziomu wód gruntowych w części obszaru oraz możliwość zanieczyszczenia wód gruntowych,

Rzeźba terenu – likwidacja terenów o wyraźnych spadkach, ich wyrównanie lub nasypanie oraz likwidacja drobnych form morfologicznych,

Klimat – wystąpi przekształcenie warunków mikroklimatycznych w kierunku cech dla terenów zabudowanych (na terenach przeznaczonych pod lokalizację nowych obiektów budowlanych oraz na całym terenie ograniczenie przewietrzania),

Szata roślinna – częściowa degradacja zieleni o niskich i przeciętnych walorach przyrodniczo – krajobrazowych oraz zmiany warunków siedliskowych szaty roślinnej,

Świat zwierzęcy – ograniczenie możliwości przemieszczania się zwierząt oraz likwidacja miejsc bytowania lokalnej fauny,

System ekologiczny, bioróżnorodność – dalsze ograniczenie różnorodności biologicznej,

Krajobraz – urbanizacja krajobrazu z dominacją zabudowy mieszkaniowej i obiektów infrastruktury oraz zmniejszenie powierzchni terenów otwartych,

Obszary i obiekty prawnie chronione – brak negatywnych oddziaływań.

3. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOT. OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DN. 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Realizacja projektu studium wprowadzi do środowiska, co jest oczywiste, szereg zmian zarówno charakterze pozytywnym jak i negatywnym. Analiza przedstawionych wcześniej ustaleń i zapisów pozwala przypuszczać, że w ogólnym bilansie zmian pozytywnych powinno być więcej. W świetle tego wydaje się iż najistotniejszym problemem jest pełna realizacja wszystkich zapisów odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do środowiska. W rozdziale 2.3. niniejszego opracowania dokonano analizy form ochrony przyrody w gminie. W rozdziale 4. przedstawione zostaną główne problemy ochrony środowiska dla istniejących obszarów (form) biorąc pod uwagę zapisy projektu studium.

Szczególne konsekwencja w zakresie maksymalnej ochrony środowiska powinna dotyczyć **zachowania korytarza ekologicznego** obejmującego dolinę rzeki Zgłowiączki i Lubieńca, który stanowi jeden z warunków zachowania równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, jednego z aspektów realizacji zrównoważonego rozwoju. Ponadto uwagę powinny również zostać objęte mniejsze korytarze, związane głównie z występowaniem gleb hydromorficznych.

Ochrona korytarzy ekologicznych wiąże się z wprowadzaniem w opracowaniach planistycznych ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu.

Nie można zatem pod żadnym pozorem dopuścić do ingerencji człowieka w wyniku której wspomniany obszar mógłby utracić swoją funkcję.

Drugim istotnym problemem jest **wzbogacenie obszaru gminy w powierzchnie biologicznie czynne**. Generalnie gmina jest uboga w większe kompleksy zieleni i lasy. Niezbędne jest w tym zakresie pełne respektowanie zapisów studium określających intensywność zabudowy. Niestety, wzorem wielu doświadczeń, należy liczyć się z różnego rodzaju naciskami i wybiegami inwestorów aby uzyskać jak najwyższy wskaźnik zabudowy na swoim terenie. Brak konsekwencji stosownych władz w tym zakresie może doprowadzić do nadmiernego zagęszczenia zabudowy, a w efekcie końcowym ograniczenia możliwości wprowadzenia zieleni.

Kolejnym ważnym problemem jest **zabezpieczenie czystości wód podziemnych**. W tym przypadku niezbędna jest pełna realizacja zapisów odnoszących się do gospodarki wodno-ściekowej. Nie można dopuścić do sytuacji aby duże zainwestowane obszary pozbawione były sieci kanalizacyjnej. Rozwiązania obejmujące budowę tymczasowych szczelnych zbiorników na nieczystości płynne powinny być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach i na czas ściśle określony. W świetle tego wydaje się, że nowa zabudowa powinna być realizowana tylko na terenach posiadających pełne uzbrojenie w infrastrukturę techniczną. W odniesieniu do stosunków wodnych należy również zwrócić uwagę na konieczność maksymalnego zachowania elementów powierzchniowej sieci hydrograficznej. Rozwiązania techniczne z zakresu podziemnej infrastruktury technicznej oraz fundamentowania budynków i budowli powinny ograniczać do maksimum ochronę istniejących zbiorników wód powierzchniowych.

Prawie 100% mieszkańców (99,9%) korzysta z wodociągu gminnego. Natomiast stopień skanalizowania (korzystający z kanalizacji w ogóle ludności) gminy Lubraniec wynosi 34,6% (67% na terenie miasta i 19,4% na terenie wiejskim gminy).

Aglomeracja ściekowa Lubraniec, obejmuje miejscowości: Lubraniec, Lubraniec Parcele, Kazanie, Redecz Kalny, Dąbie Kujawskie, Dobierzyn. Ścieki z terenu aglomeracji są odprowadzane do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Lubrańcu Marysinie. Druga oczyszczalnia ścieków komunalnych zlokalizowana jest w miejscowości Żydowo. Mieszkańcy nie posiadający dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej korzystają z indywidualnych systemów odprowadzania ścieków.

Należy prowadzić sukcesywne inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, aby maksymalnie ograniczyć szkodliwe oddziaływanie dla środowiska, a jednocześnie podnieść standard życia i zdrowia mieszkańców gminy.

Kolejnym elementem środowiska, który wymaga szczególnego potraktowania są grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych oraz obszary cenne przyrodniczo, takie jak pomniki przyrody czy użytki ekologiczne.

Grunty rolne chronione są na podstawie wspomnianej już ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 1995 r. Ochrona ta polega zwłaszcza na ograniczaniu zmiany przeznaczenia gruntów o najwyższej wartości bonitacyjnej (grunty klas I-III) na cele nierolnicze. Zgodnie z przepisami ww. ustawy zmiana przeznaczenia gruntów (poza terenem miejskim) stanowiących użytki rolne klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi i uzyskiwana jest na etapie sporządzania planu miejscowego. Ochrona gleby zmierza nie tylko do zmniejszania uciążliwości działań człowieka na środowisko, ale także do renaturalizacji terenów już zniszczonych i przywracania ponownie ich funkcji przyrodzie. W celu ochrony ziemi i gleby podejmowanie mogą być następujące działania:

- **ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych.** Działania takie mogą obejmować zarówno inwestycje w nowe technologie (lub modernizację już istniejących), jak i propagowanie określonych środków transportu. Zagadnienia te ściśle łączą się zarówno z ochroną powietrza jak i wody, bo ich stan bezpośrednio wpływa na skażenie gleb,
- **ograniczenie uciążliwości rolnictwa dla środowiska.** Działania takie mogą obejmować zarówno ograniczenie intensywności produkcji (farmy wielkoprzemysłowe, monokulturowe gospodarstwa, mniejsze nawożenie itp.) jak i też biologiczną ochronę upraw, stosowanie płodozmianu czy ograniczenie zmian krajobrazu poprzez m.in. zachowanie zadrzewień śródpolnych,
- **przywracanie prawidłowych stosunków wodnych co zapobiega m in. stepowaniu.** Możliwe jest tutaj zarówno stosowanie ochrony biernej (np. obszary chronionego krajobrazu, rezerваты itp.), jak i czynnej (np. mała retencja, prawidłowa melioracja, nasadzenia drzew),
- **odpowiednia edukacja ekologiczna** (uświadczenie społeczeństwa odnośnie szkodliwości wypalania traw, czy zaśmiecania lasów),
- **budowanie bezpiecznych składowisk odpadów i wysypisk śmieci** (lub modernizacja już istniejących). Chodzi tutaj nie tylko o odizolowanie od środowiska takich terenów, ale także o ich rekultywację po okresie użytkowania. Z zagadnieniem tym wiąże się także recykling i segregacja śmieci.

Na terenie gminy Lubraniec istnieją **4 pomniki przyrody** – są to okazy drzew w miejscowościach Lubraniec, Redecz Kalny, Dąbie Kujawskie oraz Siarczyce. W stosunku do pomników przyrody mogą zostać wprowadzone m.in. następujące zakazy:

- zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- zakaz uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- zakaz wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia;
- zakaz zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- zakaz umieszczania tablic reklamowych.

Realizacja przewidywanych ustaleń studium... nie będzie miała znaczącego wpływu na obszary podlegające ochronie, pod warunkiem przestrzegania wszelkich nakazów i zakazów związanych użytkowaniem obszarów i obiektów.

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM A ICH ODNIESIENIE W STUDIUM

Znaczna ilość dokumentów międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych wiąże się problematyką ochrony środowiska. Poniżej znajduje się przegląd zapisów w zakresie celów założonych w najważniejszych dokumentach strategicznych i operacyjnych.

Warto nadmienić, że cele ochrony środowiska przyjmowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez egzekwowanie odpowiednich aktów prawnych⁸, w tym bezpośrednio wdrożenie dyrektyw Wspólnot Europejskich, czy też opracowane są zgodnie z zaleceniami międzynarodowych konwencji.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Konferencja Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r.

Polska podpisując w czerwcu 1992 roku w Rio de Janeiro **Konwencję o różnorodności biologicznej**, a w roku 1996 ją ratyfikując, stała się jej pełnoprawną stroną i przyjęła na siebie wszystkie zobowiązania wynikające z tego ważnego dokumentu. Zdefiniowano tu założenia zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Przyjęto trzy cele konwencji: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.

Konwencja wprowadziła m.in. obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, informowania o szkodach powstałych w środowisku przyrodniczym danego kraju i szybkiego reagowania na nie.

Najważniejszym organem konwencji jest Konferencja Stron, dokonująca przeglądu wdrażania konwencji oraz podejmująca decyzje określające zadania dla stron i sekretariatu konwencji. Trzynaste spotkanie Konferencji Stron odbyło się w grudniu 2016 r. w Cancun (Meksyk).

Projekt studium maksymalnie jak to możliwe, równorzędnie traktuje racje społeczne, ekonomiczne i ekologiczne, z naciskiem na środowisko.

---

⁸ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.), na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Zatem już samo przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r.

Wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym m.in.: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne; ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniach planistycznych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Agenda XXI - Globalny Program Działania na XXI wiek

W części II „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, znajduje się odniesienie do problematyki ochrony środowiska: potrzeba badań środowiska, zapobieganie zagrożeniom, zwalczanie negatywnych zjawisk w środowisku, ochrona zasobów środowiska, bezpieczna gospodarka itd.

Przyjmuje się, że projekt studium wpisuje się w ten program – ustalenia ściśle wiążą się z ochroną zasobów środowiska i bezpieczną gospodarką.

Cele Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals* - SDGs)

Spółeczność międzynarodowa uzgodniła podczas konferencji nt. Zrównoważonego Rozwoju - Rio+20 „The Future We Want” (w czerwcu 2012 r.) wypracowanie nowych Celów Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals* - SDGs), które będą zasadniczym elementem nowej agendy rozwojowej po 2015 r. Dotychczasowa agenda rozwojowa oparta była na tzw. Milenijnych Celach Rozwoju (MDGs) przyjętych w 2000 r., które miały zostać wypełnione do 2015 r. Przyjęto wówczas osiem MDGs, przy czym cele te nie były negocjowane w procesie międzynarodowym, a opracowane przez komitet ekspertów. Nie zostały one w całości zrealizowane, zatem działania na rzecz ich realizacji po roku 2015 zostały włączone do SDGs.

Propozycja SDGs zawiera 17 celów głównych i 169 powiązanych z nimi zadań. Dużym osiągnięciem dotychczasowych międzynarodowych i unijnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju jest uznanie znaczenia wymiaru środowiskowego dla zapewnienia wzrostu potencjału na świecie i tworzenia odpowiednich warunków życia dla obecnych i przyszłych pokoleń. Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi, efektywność energetyczna, zapewnienie powszechnego dostępu do wody, usług sanitarnych, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zapewnienie rozwoju usług ekosystemowych, zrównoważone leśnictwo, wprowadzanie zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji (SCP) oraz adaptacja do zmian klimatu to główne działania środowiskowe na rzecz walki z ubóstwem oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Wymienione obszary znalazły satysfakcjonujące odzwierciedlenie w postaci propozycji konkretnych SDGs.

Dokument „Transforming Our World: The 2030 Agenda for Global Action” został przyjęty podczas Szczytu ONZ w Nowym Jorku, 25 września 2015 r.⁹ Zgodnie z jej założeniami uzgodnione na poziomie globalnym cele znajdują swoje przełożenie w działaniach krajowych i na poziomie regionalnym, uwzględniających lokalne uwarunkowania.

Cele ustanowione na szczeblu krajowym

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Przyjęta w 1997r. Konstytucja stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5). Ustala, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74). Do jej zapisów jako podstawowego prawa w Polsce odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne.

---

⁹ Polska wersja językowa dokumentu: "Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030" znajduje się na stronie internetowej poświęconej działalności ONZ pod adresem: <http://www.un.org.pl/agenda-2030-rezolucja>

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Podstawowym dokumentem krajowym z zakresu ochrony środowiska jest „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009r. (M.P. 2009 nr 34, poz. 501)¹⁰. Zgodnie z polityką ekologiczną, zasady ochrony środowiska i przyrody powinny być uwzględnione w planach zagospodarowania przestrzennego. Chodzi o wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie ocen oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopaliny, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Kierunki działań zawarte w Polityce ekologicznej państwa, w tym:

- ✓ poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
- ✓ poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- ✓ zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000,
- ✓ racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ✓ przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno – błotnych,
- ✓ rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Polityka wskazuje podstawowe instrumenty pozwalające gminom na racjonalną gospodarkę terenami oraz podkreśla szczególną rolę jaką spełnia planowanie przestrzenne., przy czym konieczne jest:

- ✓ wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- ✓ uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ✓ określenie zasad ustalenia progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska,
- ✓ wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopaliny przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie,
- ✓ uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

Ministerstwo Środowiska przystąpiło do opracowania nowej strategii środowiskowej: Polityki ekologicznej państwa 2030 (PEP). W systemie dokumentów strategicznych PEP stanowić będzie doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju (SOR). Cel główny PEP – „*Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*”, zostanie przeniesiony wprost z SOR. Cele szczegółowe PEP zostaną określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi.

---

¹⁰ Dokument nie był aktualizowany po 2016 r.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030r.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta przez rząd w grudniu 2011 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie:

- przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju do 2030 roku,
- określono cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju,
- wskazano zasady, według których działalność człowieka powinna być realizowana w przestrzeni.

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- **poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,**
- wzmocnienia odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodzią),
- systematycznej budowy i **utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego** (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia (SOR) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą **pięciu pułapek rozwojowych**: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

W *Strategii* zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona też **podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem**, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów). Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem nowych, zintegrowanych strategii rozwoju, które posłużą do realizacji założonych celów i uszczegółowienia zapisów SOR.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia **nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony**. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie

od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Polityka regionalna doprowadzić ma do zwiększenia efektywności interwencji publicznej, w szczególności w odniesieniu do słabszych regionów, podregionów, miast i obszarów wiejskich, nie rezygnując jednak z wykorzystania potencjałów terytoriów wysoko rozwiniętych.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

W *Strategii* wyszczególniono także **cele szczegółowe**:

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE)

oraz **obszary wpływające na osiągnięcie celów *Strategii***: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r. KPOŚK stanowi wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków w terminach określonych w Programie. Do chwili obecnej przeprowadzono pięć jego aktualizacji w latach: 2005, 2009, 2010, 2015 i 2017.

V aktualizacja KPOŚK (AKPOŚK 2017)

Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021.

AKPOŚK 2017 dotyczy 1587 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 38,8 mln), w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Z przedstawionych przez aglomeracje zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach piątej aktualizacji planowane jest wybudowanie 116 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji na 1010 oczyszczalniach. Planowane jest również wybudowanie 14 661 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 506 km sieci istniejącej. Potrzeby finansowe na realizację ww. przedsięwzięć wynoszą 27,85 mld zł.

MASTER PLAN

Następstwem zatwierdzenia piątej aktualizacji KPOŚK było stworzenie nowej wersji Master Planu dla dyrektywy ściekowej. Master Plan zawiera zestawienie najważniejszych informacji planistycznych z zakresu gospodarki ściekowej wykazanych w aktualizacji. Dokument został zatwierdzony przez Kierownictwo Resortu Środowiska w dniu 8 września 2017 r.

Cele ustanowione na szczeblu wojewódzkim

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, przyjęta uchwałą Nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r.

W dokumencie przyjęto następującą misję rozwoju województwa: ***Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo***, która była szeroko konsultowana. Wyróżniono następujące priorytety:

- konkurencyjna gospodarka,
- modernizacja przestrzeni wsi i miast,
- silna metropolia,
- nowoczesne społeczeństwo,

oraz zidentyfikowano osiem celów strategicznych:

- gospodarka i miejsca pracy
- dostępność i spójność
- aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
- innowacyjność
- nowoczesny sektor rolno-spożywczy
- bezpieczeństwo
- sprawne zarządzanie
- tożsamość i dziedzictwo

Jako zasadnicze działania w ramach celu strategicznego „Sprawne zarządzanie” założono zapewnienie właściwego zarządzania na wszystkich szczeblach sektora publicznego w województwie w aspektach administracyjnych jak i przestrzennych. Cel łączy się bezpośrednio z ideą zrównoważonego rozwoju, która rozumiana jest jako racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami ekonomicznymi i środowiskowymi, na rzecz przyszłych pokoleń. W aspekcie przestrzennym podstawą prowadzonych działań powinien być ład przestrzenny.

Założenia celu strategicznego „Sprawne zarządzanie”, będą realizowane m.in. za pomocą takich kierunków działań jak:

- Poprawa zarządzania przestrzenią województwa
- Poprawa efektywności energetycznej

- Propagowanie zrównoważonego „zielonego” budownictwa
- Wspieranie rozwoju sieci gazowych istotnych dla zaopatrywania województwa
- Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
- Rekultywacja oraz renaturyzacja jezior
- Odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym nieistniejących i przekształconych
- Restytucja rodzimych gatunków grzybów, roślin i zwierząt
- Reintrodukcja i odtwarzanie populacji gatunków zwierząt łownych narażonych na wyginiecie
- Rozwój całościowego systemu selektywnego zbierania odpadów i recyklingu odpadów

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020

przyjęty przez Komisję Europejską 16 grudnia 2014 r., ze zmianami przyjętymi Uchwałą Nr 7/284/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lutego 2017 r.

Celem głównym RPO WK-P 2014-2020 jest uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców. Działania skierowane na rzecz ochrony i poprawy środowiska zapisane zostały w dwóch osiach priorytetowych:

- 1) oś priorytetowa 3. *Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie*, gdzie zapisano następujące cele do zrealizowania:
  - zwiększony udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii w województwie,
  - zwiększona efektywność energetyczna przedsiębiorstw,
  - zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych,
  - zwiększone wykorzystanie transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych
- 2) oś priorytetowa 4. *Region przyjazny środowisku*, w której założono m.in. realizację następujących celów:
  - zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu,
  - zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie,
  - zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych,
  - wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie.

Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, przyjęty uchwałą Nr XXXVII/611/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2017 r.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;
- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne czy monitoring środowiska.

Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2017-2020 tj.: zadań własnych samorządu województwa kujawsko-pomorskiego oraz zadań monitorowanych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego czy instytucje odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na Lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028, przyjęty Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r., opracowany został dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej Unii Europejskiej wyrażanej w szeregu dyrektywach oraz wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasady bliskości, a także utworzenia zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska.

Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego zawiera następujące główne części:

- analizę stanu gospodarki odpadami na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie poszczególnych rodzajów odpadów według stanu ilościowego na 31.12.2014 r., a w zakresie RIPOK według stanu na 31.12.2015r.
- prognozę demograficzną dla powiatów województwa i prognozę zmian w zakresie gospodarki odpadami do 2030 r.
- cele i kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarowania odpadami,
- harmonogram realizacji zadań do roku 2022 z perspektywą do 2028 r., których realizację Samorząd Województwa będzie inicjował, wspierał, koordynował bądź opiniował.

Załącznikiem do niniejszego Planu jest Plan inwestycyjny, który określa dla województwa kujawsko-pomorskiego, potrzebną infrastrukturę dotyczącą odpadów komunalnych.

W obecnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie funkcjonują 4 regiony, gdzie gmina Lubraniec wchodzi w skład Regionu 3 południowego z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Machnacu (gmina Brześć Kujawski), Inowrocławiu (gm. Inowrocław), Służewie (gm. Aleksandrów Kujawski). RIPOK-i te wyposażone są w instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów; instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Na terenie gminy, w miejscowości Lubraniec zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego Uchwała Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego przyjmuje się zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego regionu w celu poprawy jakości życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności województwa. Kierunki zagospodarowania województwa kujawsko - pomorskiego odnoszące się do studium, w tym:

W zakresie ochrony środowiska

- ✓ poprawa jakości wód,
- ✓ ustalenie i przestrzeganie standardów zagospodarowania oraz reżimów ochronnych terenów ponad zbiornikami wód podziemnych,
- ✓ zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej, wyłączanych z produkcji rolnej,

W zakresie infrastruktury komunalnej

- ✓ rozbudowa sieci wodociągowej,
- ✓ uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Projektanci jako naczelną zasadę ochrony środowiska zapisaną w projekcie studium, podobnie jak polityki ekologicznej państwa, przyjęli sformułowaną w Konstytucji RP zasadę zrównoważonego rozwoju. Definicję zrównoważonego rozwoju należy rozumieć (za ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska) jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych pokoleń.

Prawidłowa gospodarka przestrzenna realizowana na obszarze gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, a także eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócać jego funkcjonowanie. Konieczna jest również poprawa jakości środowiska oraz wzbogacenie jego zasobów i walorów. Przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania struktur środowiska jest istotnym warunkiem dla osiągnięcia rozwoju zrównoważonego, będącego przecież jednym z głównych celów polityki ekologicznej państwa.

Cele ustanowione na szczeblu lokalnym

Gmina nie posiada aktualnego Programu Ochrony Środowiska – ostatni jest z roku 2004 z perspektywą do 2011 roku.

Program ten był podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska w gminie Lubraniec. W szczególności zakładał on:

- przekazanie społeczeństwu ogólnych informacji na temat zasobów przyrodniczych, jakości poszczególnych elementów środowiska,
- wytypowanie najważniejszych problemów ochrony środowiska naturalnego i jego zasobów w gminie, zaproponowanie sposoby i metod i ich rozwiązywania w określonych okresach czasu,
- umożliwienie zrównoważonego rozwoju gminy,
- występowanie o środki finansowe zewnętrzne potrzebne do realizacji przedsięwzięć.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Lubraniec na lata 2012-2032, który stanowi załącznik do Uchwały Nr XIV/164/2012 Rady Miejskiej z dnia 14 sierpnia 2012 r.

Celem Programu jest:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Inwentaryzacja przeprowadzona w roku 2012 na terenie Gminy Lubraniec wykazała, że azbest i wyroby zawierające azbest występują na terenie 1 321 posesji. Łącznie na terenie Gminy

Lubraniec zinwentaryzowano 407 981,5 m² (4 487,8 Mg) wyrobów azbestowych i przygotowano harmonogram usuwania ich wg potrzeb pilności.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Lubraniec na lata 2015-2020 (PGN) to dokument strategiczny, opisujący kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza,
- a także zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

W dokumencie tym sformułowano wizję dla gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony klimatu, która brzmi: **zrównoważony rozwój gminy Lubraniec poprzez realizację założeń gospodarki niskoemisyjnej.**

Ponadto określono cele strategiczne i szczegółowe.

Cele strategiczne	
1. Cel redukcji emisji CO ₂ w stosunku do roku bazowego o 2%	1. Emisji gazów cieplarnianych w 2020 roku na poziomie 33 681,25 (Mg CO ₂).
2. Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 1%	2. Zużycia energii finalnej w 2020 roku na poziomie 146 241,37 MWh.
3. Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 69%	3. Produkcja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w wysokości 102 446,17 MWh w 2020 r.
Cele szczegółowe	
1. Termomodernizacja budynków komunalnych i mieszkalnych na terenie Gminy Lubraniec; 2. Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach komunalnych i mieszkalnych; 3. Przebudowa dróg gminnych; 4. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego; 5. Budowa elektrowni wiatrowych.	

Cele te są zgodne z:

1. celami określonymi w Pakiecie Klimatyczno – Energetycznym 2020 (cele „3 x 20%”);
2. dążeniem Gminy Lubraniec do poprawy jakości powietrza atmosferycznego na swoim terenie.

W myśl zapisów Planu cele strategiczne przyczynią się do osiągnięcia następujących korzyści:

- wyraźne oszczędności w budżecie, dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii elektrycznej, energii cieplnej, a także innych mediów,
- udoskonalenie zarządzania, wykorzystanie potencjału Gminy w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń,
- korzystniejszy wizerunek władz samorządowych w oczach mieszkańców.

Strategia rozwoju Gminy Lubraniec na lata 2016-2026, w której określono następującą misję: *Efektywne zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy Lubraniec, zapewniające godne warunki bytowe, rozwój społeczeństwa oraz poczucie stabilizacji w przyszłości*

Ponadto sformułowano cele strategiczne rozwoju gminy Lubraniec do 2026, które określają i porządkują wszystkie działania prorozwojowe w gminie, w tym również te nakierowane na ochronę środowiska.

Założono, że cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych.

W ramach Celu strategicznego 3: poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Lubraniec, zapisano następujące cele operacyjne:

1. Edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń Gminy
2. Realizacja założeń gospodarki niskoemisyjnej
3. Ochrona środowiska oraz walorów przyrodniczych Gminy
4. Rewitalizacja przestrzeni gminnej i odnowa centrów miejscowości.

Cele i kierunki ochrony środowiska przyjęte w projekcie studium są zgodne z kierunkami ochrony środowiska zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach.

5. ANALIZA USTALEŃ STUDIUM

Uwzględniając wytyczne zawarte m.in. w opracowaniu ekofizjograficznym oraz po przeprowadzeniu diagnozy stanu rozwoju gminy, projektanci wprowadzili szereg ustaleń o charakterze proekologicznym w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych zmian przeznaczenia terenu. Niniejsze ustalenia zawarte zostały w kierunkach zagospodarowania przestrzennego dla gminy.

Przyjęto podstawowe **zasady kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej**:

- tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju miasta Lubraniec,
- utrzymanie rolniczego charakteru gminy,
- dążenie do zapewnienia właściwej obsługi ludności w zakresie dostępu do usług publicznych,
- wykorzystanie rezerw terenowych w obrębie obszarów zainwestowanych poprzez ich restrukturyzację (zmiana przeznaczenia) z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej w zabudowie produkcyjnej i produkcyjno-usługowej,
- zakaz lokalizacji nowych dużych ferm chowu i hodowli zwierząt (powyżej 90 DJP),
- wyznaczenie terenów koncentracji działalności gospodarczych,
- minimalizacja konfliktów wynikających z przesłanek funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze,
- dążenie do utrzymania istniejących terenów zieleni oraz lasów,
- utrzymanie korytarza ekologicznego znaczenia regionalnego wzdłuż Zgłowiączki i lokalnych wzdłuż Lubieńca i Sarnówki,
- promocja, utrzymanie i rozwój parku kulturowego w Sarnowie jako obszaru unikatowego w skali województwa,
- prowadzenie zrównoważonej i racjonalnej polityki na obszarze Natura 2000 zgodnej z przyjętym planem zadań ochronnych.

Ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz identyfikacja najważniejszych problemów ekologicznych i przestrzennych pozwoliły projektantowi określić **ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju przestrzennego gminy**, wśród których znalazły się zapisy dotyczące:

- zapewnienie trwałości istnienia systemu przyrodniczego gminy i jego ekologicznych funkcji,
- racjonalizacja wykorzystania terenów zieleni oraz lasów na cele rekreacji,
- zachowanie właściwych proporcji terenów otwartych (powierzchni terenów biologicznie czynnych) do terenów zainwestowanych,
- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urzędzenia lasów; zachowanie i powiększanie powierzchni terenów leśnych,
- kształtowanie pasów zieleni o funkcji izolacyjnej i ochronnej wzdłuż ciągów komunikacji,
- przeprowadzanie prac pielęgnacyjnych i rewitalizacyjnych w zespołach dworsko-parkowych,
- zachowanie istniejącego zagospodarowania w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym (wzdłuż rzeki Zgłowiączki) oraz w otoczeniu lokalnych korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość przyrodniczą w skali gminy,

- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód powierzchniowych, a zwłaszcza rozbudowa i przebudowa gminnej sieci kanalizacyjnej (przede wszystkim w obszarze aglomeracji),
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód podziemnych oraz bezwzględna ochrona i przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów ujęć wód
- ze względu na typowo rolniczy charakter gminy należy podejmować działania ograniczające i przeciwdziałające dalszej eutrofizacji wód,
- odpowiedzialne korzystanie z wód, w tym racjonalne wykorzystywanie wód do celów nawodnień w rolnictwie,
- utrzymanie odpowiedniego poziomu wód istotne z punktu ochrony i zachowania gleb hydromorficznych, obszaru Natura 2000 i terenów bagiennych,
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy stanu jakości powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego, w szczególności poprzez ograniczenie niskiej emisji, wyeliminowanie spalania odpadów w piecach domowych, termomodernizację budynków (zwłaszcza użyteczności publicznej), utrzymanie hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- uwzględnienie zasad ochrony gruntów przed erozją, podejmowanie wszelkich działań służących zapobieganiu erozji wietrznej i erozji wodnej (powodujących degradację fizyczną i wyładowanie gleb) oraz przeciwdziałających skutkom suszy, w tym m.in. zwiększanie małej retencji poprzez utrzymanie enklaw zieleni śródpolnej, przydrożnej i przyzagrodowej, a także terenów okresowo podmokłych i bagiennych retencjonowanie wody,
- zachowanie w niezmienionej postaci lokalnego krajobrazu oraz szaty roślinnej terenów podmokłych i przywodnych oraz ochrona znajdujących się tam gatunków, m.in. listery jajowatej,
- utrzymanie w dotychczasowej postaci łąk zalewowych (łągów) i łąk bagiennych ze specyficzną występującą tam roślinnością, prowadzenie eksploatacji kopalni jedynie w oparciu o uzyskane koncesje,
- uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią z dopuszczeniem możliwości zainwestowania zgodnie z przepisami odrębnymi,
- eliminacja niezgodności pomiędzy użytkowaniem terenu a warunkami przyrodniczymi,
- wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami wraz z pełną realizacją obowiązującego *Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028*¹¹,
- osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych w różnych dokumentach strategicznych, w tym osiągnięcie udziału energii ze źródeł odnawialnych zawartego w pakiecie klimatycznym.

W dokumencie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* w części dotyczącej kierunków projektant zamieścił również zapisy dotyczące:

- obszarów oraz zasad ochrony krajobrazu kulturowego,
- obszarów oraz zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunków rozwoju systemu komunikacji,
- kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej,
- obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym,

---

¹¹ Obowiązujący Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016 -2022 z perspektywą na lata 2023-2028 przyjęty został Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r.

- obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także dla których gmina zamierza sporządzić m.p.z.p.,
- kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych,
- obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszarów zdegradowanych.

Przyjęto następujące **kierunki rozwoju systemu komunikacji:**

- połączenie poszczególnych miejscowości z układem dróg krajowych i wojewódzkich, ośrodkiem gminnym i powiatowym oraz siedzibami gmin sąsiednich za pośrednictwem dróg powiatowych i gminnych wyszczególnionych w uwarunkowaniach,
- dostosowanie parametrów technicznych do normatywnych dla danej klasy,
- zwiększenie bezpieczeństwa w terenach zabudowanych poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych i zatok autobusowych,
- układ dróg gminnych należy wzbogacić o drogi obsługujące zabudowę na terenach wsi i lokalne drogi dojazdowe,
- sukcesywne dążenie do realizacji nawierzchni asfaltowych na drogach gminnych,
- sukcesywna realizacja spójnej sieci dróg rowerowych, prowadzonych w terenie niezależnie od układu jezdni, dotyczy to zarówno dróg turystycznych jak i dojazdów do szkół, obiektów usługowych, miejsc pracy,
- objęcie komunikacją zbiorową wszystkich miejscowości w gminie,
- w przypadku rozbudowy poszczególnych obiektów oraz budowy nowych – już na etapie sporządzania projektu należy każdorazowo dokonywać analizy potrzebnej liczby miejsc parkingowych i rezerwować odpowiedniej wielkości tereny,
- wyposażenie dróg układu podstawowego (klasy zbiorczej) i wybranych układu obsługującego (lokalnych i dojazdowych) w drogi rowerowe lub pieszo-rowerowe,
- dopuszczenie ruchu rowerowego na jezdniach pozostałych dróg o mniejszym ruchu, na zasadach ogólnych, wspólnie z ruchem pojazdów samochodowych.
- drogi rowerowe powinny zapewniać bezpieczne poruszanie się w dogodnych warunkach środowiskowych,
- rozwój zaplecza technicznego powinien następować w oparciu o nowoczesne rozwiązania i wyposażenie gwarantujące zaspokojenie potrzeb motoryzacyjnych, a także ochronę środowiska.

Szczególnie ważnym pod kątem środowiskowym są **kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej, w których zapisano m.in:**

- dalszą rozbudowę sieci wodociągowej w zależności od potrzeb, umożliwiających bezawaryjną dostawę wody do nowych odbiorców,
- remont starych sieci wodociągowych,
- remont i rozbudowę istniejących gminnych ujęć wody w zależności od potrzeb,
- utrzymanie i rozbudowę w zależności od potrzeb gminnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z wyznaczonym obszarem aglomeracji kanalizacyjnej dla istniejących i planowanych do zagospodarowania terenów, zgodnie z wyznaczonymi kierunkami rozwoju w studium,
- realizację indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnych,

- możliwość rozbudowy istniejącej i budowy nowej gazowej sieci rozdzielczej i zaopatrzenie w gaz przede wszystkim terenów o zwartej zabudowie,
- sukcesywną przebudowę urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz instalowaniu sprawnych urządzeń zmniejszających emisję szkodliwych substancji do atmosfery,
- sukcesywną likwidację indywidualnego ogrzewania piecami węglowymi, szczególnie w obszarach zabudowy zwartej,
- rozwiązywanie potrzeb ciepłych budownictwa mieszkalnego w zależności od ekonomicznych uwarunkowań ze źródeł lokalnych lub indywidualnych z zastosowaniem systemów grzewczych opartych o paliwa ekologiczne niskoemisyjne i/lub bezemisyjne,
- adaptację przebiegających przez teren gminy istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych do planowanego zagospodarowania terenu,
- budowę lokalnych, ekologicznych źródeł energii, z wyłączeniem lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych,
- racjonalizację gospodarki energią (nowoczesne technologie, energooszczędne źródła światła, maszyny i urządzenia elektryczne),
- rozwój energetycznych systemów rozproszonych w oparciu o źródła odnawialne, przede wszystkim biomasę oraz energię słoneczną,
- rozwój zintegrowanych systemów energetycznych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, w tym realizacja systemów fotowoltaicznych,
- rozwój kogeneracyjnych systemów energetycznych (jednoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej) z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i przebudowę infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym,
- rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, rozwój sieci bezprzewodowych, urządzenie publicznych punktów dostępu do Internetu,
- doskonalenie systemu selektywnej zbiórki i segregacji odpadów (dążenie do objęcia 100% mieszkańców gminy selektywną zbiórką odpadów, unieszkodliwianie odpadów w sposób najefektywniejszy, sprowadzający odpad końcowy do postaci najmniej szkodzącej środowisku).

Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy i pozostawienie funkcji rolniczej jako priorytetowej przyjęto **kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a wśród nich zapisy:**

- wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dostosowaniem kierunków produkcji, jej intensywności, kultury rolnej do walorów i ograniczeń przyrodniczych;
- utrzymywanie zwartych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej przy jednoczesnym unikaniu wielkoobszarowych monokultur roślinnych;
- ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych przed innym niż rolnicze zagospodarowaniem terenów w obszarach nie wskazanych do zainwestowania;
- utrzymanie i ochrona przed zmianą użytkowania gleb pochodzenia organicznego;
- gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną zgodnie z Polskim Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej,
- budowa nowych śródpolnych oczek wodnych, które działać będą jak sorbent biogenów spływających z pól uprawnych (ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych z terenów rolniczych);
- podejmowanie działań zapobiegających erozji eolicznej i wodnej, a zwłaszcza utrzymanie, zachowanie i wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych; wzbogacanie obszarów bezpośredniej zabudowy (głównie zagrodowej) o zieleni ogródków przydomowych, sadów itp.
- regulacja stosunków wodnych na gruntach rolnych – poprawa działania systemów melioracyjnych w celu zminimalizowania deficytu wody;
- wspieranie upraw roślin energetycznych i zbóż na cele energetyczne oraz wspieranie lokalnego sektora przetwórstwa biomasy na cele energetyczne oraz technologii grzewczych bazujących na lokalnie pozyskiwanej biomasie;
- preferowanie dogęszczania istniejącej zabudowy oraz uporządkowaniu jej struktury;
- zapobieganie szkodliwym wpływom prowadzonej produkcji rolnej na środowisko;

- zachowanie naturalnego krajobrazu, ochrona przed wprowadzaniem elementów „obcych” z zakresu architektury i zagospodarowania;
- unowocześnianie gospodarstw;
- rozwój zaplecza dla rolnictwa, a także magazynowania, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz funkcji towarzyszących rolnictwu, w tym tworzenie miejsc wsparcia i obsługi dla rolnictwa (stworzenie warunków dla rozwoju klastrów rolno-spożywczych);
- wyposażanie terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną, m.in. drogową, energetyczną itd. oraz przebudowa istniejącej infrastruktury;
- reelektryfikacja polegająca na przebudowie sieci i częściowej eliminacji nadmiaru linii biegnących przez tereny rolne (słupy energetyczne ograniczające mechanizację).

Kierunkowym działaniem skutecznie łagodzącym narastające dysfunkcje w rozwoju przestrzeni poszczególnych obszarów jest zachowanie środowiskowych normatywów urbanistycznych gwarantujących zachowanie istniejących i tworzenie nowych przestrzeni zieleni.

W stosunku do terenów zainwestowanych w poszczególnych strefach funkcjonalno – przestrzennych należy przyjąć taki kierunek zmian w zagospodarowaniu, który będzie wpływał na poprawę warunków bio i topoklimatycznych. Przyjmując kierunek naprawczy w stosunku do obecnego zagospodarowania terenów należy dążyć do:

- eliminowania bądź łagodzenia sąsiedztwa funkcji sobie przeciwstawnych,
- wydzielenia terenów pełniących funkcje stref izolacyjnych pomiędzy terenami o przeciwstawnych sobie funkcjach, które urządzone jako tereny zieleni mogą pełnić funkcję ochronną, izolacyjną i biernego wypoczynku,
- łagodzenia przeinwestowania terenów poprzez biologiczne wzbogacanie ich w elementy środowiskotwórcze.

Równie ważnymi czynnikami decydującymi o zasobach i jakości środowiska przyrodniczego oraz warunkach życia człowieka a związanymi ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy są:

- gospodarka ściekowa - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych,
- stan czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,
- ochrona powierzchni ziemi - objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia, wywozu i unieszkodliwiania odpadów wszystkich posesji na terenie gminy.

W zapisach projektu studium ustalono wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy, są to:

- powierzchnia zabudowy,
- powierzchnia biologicznie czynna,
- wysokość zabudowy,
- minimalna powierzchnia działki,
dla każdego rodzaju zabudowy w wyznaczonych funkcjach terenu.

Właściwe zachowanie ładu przestrzennego na terenie gminy wiąże się z zachowaniem wskaźników i parametrów, które powinny być uwzględnione w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prawidłowo realizowana polityka przestrzenna na obszarze gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, eliminować wszystkie źródła zagrożeń, które mogą negatywnie oddziaływać na jego stan i funkcjonowanie. Konieczna jest też poprawa jakości środowiska wraz z wzbogaceniem jego zasobów i walorów krajobrazowych. Realizacja powyższych zadań jest istotnym warunkiem rozwoju zrównoważonego, polegającego na gospodarowaniu w harmonii z przyrodą, z zachowaniem zasad i wymogów ochrony środowiska

System ekologiczny gminy Lubraniec oparty jest o dolinę rzeki Zgłowiączki oraz Lubieńca i Sarnówki, a także o mniejsze, lokalne korytarze, związane głównie z występowaniem gleb hydromorficznych. Stanowią one ważny element dla obecnej i przyszłej przestrzennej struktury gminy o istotnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Obszary zurbanizowane, obejmujące zwartą zabudowę oraz tereny planowane do zurbanizowania, na których wystąpiły, bądź wystąpią, znaczne przekształcenia środowiska, powinny w swej strukturze charakteryzować się wysokim udziałem powierzchni biologicznie czynnej. Tworzyć je powinna użytkowa i ozdobna zieleń przydomowa, zieleń pełniąca funkcje ochronne, wykształcona wzdłuż ciągów komunikacji, obiektów usługowych i produkcyjno-usługowych oraz ogólnodostępne tereny zieleni, przede wszystkim w mieście Lubraniec oraz terenach wyznaczonych do rozwoju (skwery, zieleńce, place zabaw i rekreacji itp.).

Przestrzennie zróżnicowana struktura ekologiczna gminy wymaga ustalenia priorytetów zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego dla terenów o niejednakowych predyspozycjach do pełnienia planowanych funkcji. Winny one opierać się o zasady:

- ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego;
- kształtowania nowych struktur przyrodniczych;
- zachowania ładu przestrzennego w harmonii z otaczającym krajobrazem;
- ograniczanie i eliminację punktowych i przestrzennych źródeł negatywnie oddziałujących na środowisko i warunki życia mieszkańców.

6. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja projektu studium, była wnikliwa analiza zapisów ustaleń dokumentu, ocena dokonana podczas wizji terenowej oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego wykonanego dla przedmiotowego terenu. Przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: powierzchnia ziemi i gleby, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny (hałas), wody powierzchniowe i podziemne, świat roślin i zwierząt oraz walory krajobrazowe i kulturowe (w tym również ład przestrzenny).

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju miasta i gminy oraz realizacja strategicznych celów przyjętych w strategii rozwoju gminy Lubraniec wymaga zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej.

Na zmiany zdefiniowanej w dotychczasowych opracowaniach planistycznych struktury miały i mają duży wpływ uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne. Zasadą podziału terenu gminy na strefy było wyodrębnienie terenów spójnych pod względem istniejącego zagospodarowania oraz możliwości dalszego ich rozwoju; przeznaczonych pod różne funkcje według lokalnego zapotrzebowania oraz predysponowanych do zróżnicowanych form zagospodarowania.

W projekcie studium przyjęto podział miasta na sześć stref funkcjonalnych oraz podział gminy na pięć stref funkcjonalno-przestrzennych, a ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania dla poszczególnych stref stanowią wytyczne do zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- 1) strefy funkcjonalne w mieście Lubrańcu:
  - I – śródmiejska
  - IIa i IIb – mieszkaniowo-usługowa z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
  - III – mieszkalno-usługowa z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
  - IVa i IVb – produkcyjno-usługowa
  - V – rekreacyjno-sportowa
  - VIa i VIb – rolniczo-osadnicza

- 2) strefy funkcjonalne w obszarze wiejskim gminy Lubraniec
  - A – wielofunkcyjna mieszkaniowo - gospodarcza (obejmująca miejscowości Dobierzyn, Kazanie, Redecz Kalny, Żydowo - położone w strefie związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającej z sąsiedztwa elektrowni wiatrowych)
  - B – mieszkaniowo-usługowa
  - Bp – mieszkaniowo-usługowa potencjalna
  - C – rolniczo – osadnicza
  - D – ekologiczna

Poniżej charakterystyka zapisów dotyczących zakresu przekształceń i kierunków zmian w strukturze przestrzennej dla obszarów gminy sformułowanych w odniesieniu do wyodrębnionych stref funkcjonalnych.

Na terenie miasta:

I – wielofunkcyjna - śródmiejska

Strefa obejmuje centralną część miasta charakteryzującą się różnorodną zabudową – mieszkaniową jednorodziną, wielorodzinną oraz usługową. Wśród usług dominuje drobny handel ale występują również różnego rodzaju usługi, również publiczne. Znaczna część strefy to historyczny układ urbanistyczny miasta. Strefę należy nadal kształtować jako centrum usługowe miasta poprzez koncentrowanie w niej usług centrotwórczych, zarówno publicznych jak i komercyjnych.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Utrzymuje się dotychczasowe funkcje terenu z możliwością przebudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy w celu podniesienia walorów architektonicznych i standardu warunków życia mieszkańców, uwzględniając ład przestrzenny i wytyczne konserwatora zabytków. Dopuszcza się możliwość zmiany funkcji istniejących obiektów na funkcje zabudowy usługowej nieuciążliwej oraz mieszkaniowej (jednorodzinnej i wielorodzinnnej).
- Nową zabudowę kształtować z dbałością o jej właściwe wkomponowanie w istniejącą zabudowę.
- W strefie zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych.¹² Nowe obiekty o takiej funkcji powinny być lokalizowane w strefach produkcyjno-usługowych, a istniejąca zabudowa może być rozbudowana, przebudowana pod warunkiem, że nie zwiększy się jej oddziaływanie na tereny sąsiadujące.
- Istniejącą i nową zabudowę należy wzbogacać zielenią urządzoną, małą architekturą, a także obiektami niezbędnymi dla właściwego funkcjonowania transportu (np. drogi, parkingi). Dbać o zapewnienie przestrzeni publicznych – placów, skwerów, parków, zieleńców i innych form terenów ogólnodostępnych.
- Należy utrzymać istniejące rozplanowanie zabudowy - zachowanie historycznych kwartałów zabudowy, przebiegu ulic, placów, linii zabudowy, historycznych podziałów, historycznych dominant przestrzennych.
- W obiektach nowo budowanych i przebudowywanych (modernizowanych) wprowadza się obowiązek stosowania ekologicznych źródeł ciepła do ogrzewania budynków.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych nadanym klasom dróg jeśli nie wyklucza tego konieczność zachowania historycznej, zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, zabudowy.

Ila i Ilb – mieszkaniowo-usługowa z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

---

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko

W obszarze miasta wyróżniają się dwie strefy o podobnym charakterze, w której dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Uzupełnia ją zabudowa usługowa, nielicznie występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Strefa IIa obejmuje północną i północno-wschodnią część miasta, strefa IIb to zachodnia część miasta.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Zakłada się utrzymanie istniejącego zagospodarowania stref z możliwością przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów w celu podniesienia walorów architektonicznych i standardu warunków życia mieszkańców, uwzględniając ład przestrzenny. Część stref to historyczny układ urbanistyczny miasta, w którym należy uwzględnić wytyczne konserwatora zabytków.
- Niezagospodarowane dotychczas tereny w strefach przeznacza się pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, mieszkaniowo – usługową i usługową.
- Istniejącą i nową zabudowę należy wzbogacać zielenią, a także obiektami niezbędnymi dla właściwego funkcjonowania transportu (np. drogi, parkingi). Dbać o zapewnienie odpowiednich przestrzeni publicznych – skwerów, zieleńców i innych form terenów ogólnodostępnych (np. place zabaw, siłownie napowietrzne itp.).
- W strefach zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych.¹³ Nowe obiekty o takiej funkcji powinny być lokalizowane w strefach produkcyjno-usługowych. Istniejąca zabudowa może być rozbudowana, przebudowana pod warunkiem, że nie zwiększy się jej oddziaływanie na tereny sąsiadujące.
- W strefie IIa, w północnej części miasta znajduje się czynny cmentarz (przy ul. Świętej Anny). Zagospodarowanie terenu cmentarza jak i terenów wokół cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi¹⁴. Przy ul. Nowomiejskiej zlokalizowany jest nieczynny cmentarz.
- W strefie IIa utrzymuje się istniejące ogrody działkowe.

III – mieszkalno-usługowa z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Strefa położona we wschodniej części miasta obejmująca skoncentrowaną tu zabudowę mieszkaniową wielorodziną oraz zabudowę usługową, w tym większe obiekty handlowe.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

---

¹³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

¹⁴ Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315), *odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.*

- Zakłada się utrzymanie istniejącego zagospodarowania z możliwością przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów w celu podniesienia walorów architektonicznych i standardu warunków życia mieszkańców, uwzględniając ład przestrzenny.
- Istniejącą i nową zabudowę należy wzbogacać zielenią, a także obiektami niezbędnymi dla właściwego funkcjonowania transportu (np. drogi, parkingi). Dbać o zapewnienie odpowiednich przestrzeni publicznych – skwerów, zieleńców i innych form terenów ogólnodostępnych (np. place zabaw, siłownie napowietrzne itp.).
- W strefie zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych.¹⁵ Nowe obiekty o takiej funkcji powinny być lokalizowane w strefach produkcyjno-usługowych. Istniejąca zabudowa może być rozbudowana, przebudowana pod warunkiem, że nie zwiększy się jej oddziaływanie na tereny sąsiadujące.
- Należy ograniczać możliwość sytuowania obiektów tymczasowych, zwłaszcza zespołów garaży blaszanych.

IVa i IVb – produkcyjno-usługowa

Strefy te stanowią tereny produkcyjno-usługowe koncentrujące się w zachodniej i południowo-zachodniej części miasta.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Strefa IVa to tereny w znacznej części zabudowane. Utrzymuje się występującą w tej strefie zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną, nie dopuszcza się do lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej w tej strefie.
- W strefie IVa nową zabudowę produkcyjną lokalizować w sposób jak najmniej uciążliwy dla sąsiadującej strefy IIb i istniejącej i planowanej w niej zabudowy mieszkaniowej. Stosować rozwiązania chroniące zabudowę mieszkaniową przed uciążliwościami, w tym pasy zieleni wielopiętrowej, zimozielonej.
- Strefa IVb jest częściowo zainwestowana, część to nowe tereny inwestycyjne związane z planowaną obwodnicą miasta Lubraniec.
- W strefie IVb planowana jest adaptacja terenów użytkowanych wcześniej przez Ochotniczy Hufiec Pracy na cele zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
- Przy granicy z terenami mieszkaniowo-usługowymi lokalizować działalności usługowe nieuciążliwe oraz stosować rozwiązania chroniące zabudowę mieszkaniową, w tym pasy zieleni wielopiętrowej, zimozielonej.
- W strefie IVa dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko¹⁶
- W strefie IVb dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko¹⁷.

---

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

¹⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

- Lokalizację obiektów generujących hałas, dokuczliwe zapachy, pole elektromagnetyczne lub inne uciążliwości dla mieszkańców, należy lokalizować w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z poszanowaniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji.
- Dla każdej lokalizacji zakładu przemysłowego, produkcyjno-usługowego lub usług uciążliwych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, należy przeprowadzić postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.
- Tereny pod nowe inwestycje wyposażyć w odpowiednie systemy komunikacji wewnętrznej (drogi, parkingi).
- W strefach nie dopuszcza się lokalizacji elektrowni wiatrowych, dopuszcza się lokalizację innych odnawialnych źródeł energii, w tym systemów fotowoltaicznych.

V – rekreacyjno-sportowa

Strefa obejmująca tereny położone na obrzeżach miasta od wschodu, poprzez południową, aż po południowo zachodnią część miasta, w sąsiedztwie rzeki Dunaj i Zgłowiączki. Część obszaru położona jest w ciągu ekologicznym o znaczeniu regionalnym oraz w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%. Zagospodarowanie i zabudowa tych terenów odbywać się może wyłącznie z uwzględnieniem przepisów odrębnych.¹⁸

Obszar strefy to tereny częściowo już zabudowane lub zagospodarowane w sposób umożliwiający ich wykorzystanie na cele rekreacyjno-sportowe (parki, tereny sportowe-stadion). Utrzymuje się dotychczasowe zagospodarowanie z możliwością wyposażenia terenów w nowe obiekty oraz dostosowania ich do szerokiej oferty sportowo-rekreacyjnej.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- W strefie tej położony jest wpisany do rejestru zabytków zespół pałacowo-parkowy, którego zagospodarowanie możliwe jest w sposób zgodny z wytycznymi konserwatora zabytków.
- Utrzymuje się zlokalizowane w tej strefie ogrody działkowe.
- Utrzymuje się istniejące obiekty usługowe z możliwością ich przebudowy i rozbudowy. Wyznacza się niewielki teren pod nowe obiekty usługowe.
- W strefie zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych.¹⁹
- W zachodniej części miasta i jednocześnie zachodniej części tej strefy występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa. Utrzymuje się tę zabudowę z możliwością jej przebudowy i rozbudowy a także lokalizacji nowych obiektów, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, z uwagi na jej położenie w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. W zabudowie zagrodowej nie jest wskazane lokalizowanie nowych obiektów związanych z chowem i hodowlą zwierząt a także innych obiektów mogących stanowić zagrożenie dla rzeki Zgłowiączki (np. płyt gnojowych).
- Obszary dotychczas niezagospodarowane pozostawia się w dotychczasowym użytkowaniu, jako tereny zieleni.

---

¹⁸ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 ze zm.)

¹⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

Vla i Vlb – rolno-osadnicza

Strefa rolniczo-osadnicza w mieście Lubraniec to dwa obszary położone w zachodniej części miasta – strefa Via i Vlb, wykorzystywane rolniczo.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Utrzymuje się istniejącą zabudowę zagrodową z możliwością jej przebudowy i rozbudowy oraz dopuszcza budowę nowej zabudowy zagrodowej.
- W zabudowie zagrodowej nie jest wskazane lokalizowanie nowych obiektów związanych z chowem i hodowlą zwierząt.
- Utrzymuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz dopuszcza lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w wyznaczonych na ten cel terenach. W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych.
- W strefie Vlb zlokalizowany jest nieczynny cmentarz.

Ustalenia ogólne dla wszystkich stref w mieście Lubraniec obejmują:

- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg publicznych i wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- Dopuszcza się budowę dróg rowerowych w każdej ze stref.
- Nową zabudowę, zwłaszcza usługową, realizować z zapewnieniem odpowiedniej liczby miejsc parkingowych.
- Szczególną dbałością powinny być objęte tereny zieleni (skwery, zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie), ze wskazaniem do wprowadzania nowych nasadzeń i odtwarzania zniszczonych. Lokalizacja nowych obiektów powinna być objęta wymogiem zagospodarowania terenu z udziałem zieleni izolacyjnej lub towarzyszącej.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz podłączenie wszystkich posesji do istniejącej i planowanej sieci kanalizacyjnej.
- Ustala się zakaz lokalizowania w obszarze miasta Lubraniec elektrowni wiatrowych.

Na obszarze wiejskim gminy:

A – wielofunkcyjna gospodarczo-mieszkaniowa (Kazanie, Żydowo, Redecz Kalny i Dobierzyn)

obejmuje tereny położone w miejscowościach: Kazanie, Żydowo (położone w strefie związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającej z sąsiedztwa elektrowni wiatrowych), Redecz Kalny - obszary o zróżnicowanej zabudowie i zagospodarowaniu terenu. Są to miejscowości związane z funkcjonującymi tu dawniej PGR.

Dobierzyn to kształtujący się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z rezerwą terenową na rozwój zabudowy o innych funkcjach, zwłaszcza mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu, jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i usługowe wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenu.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich gruntów rolnych.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg publicznych i wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Docelowo ustala się podłączenie posesji do gminnej sieci kanalizacyjnej (tereny włączone w obszar aglomeracji), do czasu wybudowania kanalizacji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w ww. jednostkach elektrowni wiatrowych.

B – mieszkaniowo-usługowa

obejmuje obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej w obrębach: Dąbie Kujawskie, Dobierzyn, Agnieszkowo, Bodzanowo, Lubraniec Parcele, Miłżynek, Miłżyn, Kłobia Wieś, Redecz Wielki Wieś, Ossowo, Świątniki, Siemnowek, Lubrańczyk, Wiktorowo, Krowice, Świątniki.

Są to obszary o dominującej funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Zakłada się utrzymanie istniejącego zagospodarowania z możliwością przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów, w tym istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w celu podniesienia walorów architektonicznych i standardu warunków życia mieszkańców, uwzględniając ład przestrzenny.
- Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu, jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i usługowe wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenu.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich gruntów rolnych.

- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg publicznych i wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Docelowo ustala się podłączenie posesji do gminnej sieci kanalizacyjnej (tereny włączone w obszar aglomeracji), do czasu wybudowania kanalizacji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenach położonych poza obszarem aglomeracji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, a w przypadku gdy warunki gruntowo-wodne nie będą odpowiednie dla lokalizacji oczyszczalni przydomowych dopuszcza się budowę szczelnych bezodpływowych okresowo wybieralnych zbiorników na ścieki.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w tych strefach elektrowni wiatrowych.

Bp – mieszkaniowo-usługowa potencjalna

Obejmuje obszary i części obszarów o ukształtowanej strukturze przestrzennej (Sułkowo, Biernatki, Skaszyn, Rabinowo, Lubraniec Parcele, Dobierzyn, Redecz Wielki Wieś), położone w strefie związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającej z sąsiedztwa elektrowni wiatrowych²⁰.

Dla obszarów oznaczonych na rysunku Studium symbolem MUp- zabudowa mieszkaniowo-usługowa (potencjalna) w przypadku zmiany stanu faktycznego (rozbiórki lub wymiany istniejących elektrowni wiatrowych na elektrownie skutkujące mniejszą strefą) lub zmiany stanu prawnego (zmiana przepisów regulujących odległość zabudowy od elektrowni wiatrowych) dla obszaru tego ustala się kierunek zmian w przeznaczeniu terenu MU – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

C – rolniczo-osadnicza

obejmuje tereny położone poza strefami funkcjonalnymi: wielofunkcyjnymi, mieszkaniowo-usługowymi, produkcyjno-usługowymi i strefą ekologiczną.

W strefie występują dobre gleby, wskazane do wykorzystania na cele intensywnej produkcji rolnej. Wskazana jest komasacja arealów. Istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej podlegają zachowaniu (z możliwością rozbudowy, przebudowy) oraz uzupełnieniu.

W strefie utrzymuje się istniejące działalności usługowe i produkcyjno-usługowe, również nie związane funkcją rolniczą wraz z możliwością ich przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania na funkcję, która nie będzie kolidowała z istniejącym w sąsiedztwie zainwestowaniem.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

---

²⁰ Strefa obejmuje obszar położony w odległości 10x całkowita wysokość elektrowni wiatrowej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961 z późn. zm.). Zgodnie z przepisami tej ustawy w strefie tej nie mogą być lokalizowane budynki mieszkalne

- W zakresie gospodarowania rolniczą przestrzenią produkcyjną ustala się ochronę gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych wraz z urządzeniami melioracji podstawowych i szczegółowych przed wyłączeniem z produkcji rolnej. Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich gruntów rolnych.
- Zaleca się zalesianie i zadrzewianie gruntów niskich klas bonitacyjnych.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę ekologicznych oczyszczalni przydomowych. Dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych, w przypadku gdy warunki gruntowo-wodne nie będą odpowiednie dla lokalizacji oczyszczalni przydomowych.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Dopuszcza się lokalizację instalacji do produkcji odnawialnych źródeł energii (w tym budowę systemów fotowoltaicznych), z wykluczeniem lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych,
- w zwartych terenach wsi kreowanie przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców i budowaniu lokalnej tożsamości (światlic, placów zabaw itd.) uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji i mobilności wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie, drogi, zieleń) oraz lokalizowanie usług służących lokalnej społeczności.

D – ekologiczna

obejmuje pas w środkowej części gminy, wzdłuż rzeki Zgłowiączki (w tym w południowej części miasta) oraz w południowo-wschodniej części gminy wzdłuż rzeki Lubieniec. Korytarz ekologiczny jest elementem struktury ekologicznej gminy. Priorytetem w tej strefie jest zachowanie funkcji przyrodniczych, zapobieganie fragmentacji środowiska i ograniczenie aktywności inwestycyjnej. Kierunki działań podporządkowane są wymogom zawartym w przepisach odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

Do głównych ustaleń w niniejszej strefie należą:

- Utrzymuje się na tym terenie istniejącą zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną oraz istniejące zagospodarowanie z zakresu infrastruktury technicznej i transportu.
- W obrębie strefy dopuszcza się następujące rodzaje działalności: rolnictwo, w tym z preferowaną produkcją rolną przyjazną środowisku, rolnictwo ekologiczne, zabudowa agroturystyczna. Dopuszcza się usługi podstawowe – głównie dla obsługi mieszkańców oraz związane z kompleksową obsługą rolnictwa.

Szczegółową ocenę wpływu wyznaczonych obszarów funkcjonalno - przestrzennych w ujęciu poszczególnych komponentów środowiska z uwzględnieniem opisanych kryteriów zawierają poniższe tabele.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zmian negatywnych, jakie mogą wyrzeć proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska: małe (-1), średnie (-2) i duże (-3). W wyniku realizacji miejscowego planu może nastąpić poprawa warunków środowiska przyrodniczego, zmiany pozytywne: małe (+1), średnie (+2), duże (+3) lub warunki pozostają bez zmian (0).

Pod pojęciem zmiany negatywne (zagrożenia) rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego o niewielkich

walorach, a także jakie spowoduje realizacja studium w terenie już zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi. Zmiany duże wiązać się będzie z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Zmiany pozytywne (poprawa) warunków środowiska wiązać się będzie z sytuacjami, gdzie wprowadzone ustalenia studium sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów w stopniu małym, średnim i dużym.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy ustalenia studium nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowania terenu.

Tabela 1. Ocena wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec na poszczególne komponenty środowiska w układzie stref funkcjonalno – przestrzennych i ustaleń projektu studium

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
strefy funkcjonalne w mieście Lubrańcu										
<i>I – śródmiejska</i>										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	+3	+2	-1	0	+3	0	0	+1	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	0	+2	+2	+1	+1	0	+3	0	+1	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+2	0	0	+2	0	+2	0	+2	+2
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+2	0	0	+1	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	0	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Ila i I Ib – mieszkaniowo-usługowa z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</i>										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+1	0	0	-1	-1	-1	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+2	0	+1	+1	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+1	-1	0	-1	-1	-1	0	0	+1
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>III – mieszkalno-usługowa z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej</i>										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+2	0	0	-1	-1	-1	0	0	+1

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	-1	+2	0	+1	+1	-1	0	0	0	+1
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	-1	-1	0	0	+1
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IVa i IVb – produkcyjno-usługowa										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+1	0	0	-1	+1	+1	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+2	0	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+1	0	0	-1	-1	0	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V – rekreacyjno-sportowa										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+1	+1	+2	0	+1	+2	+1	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+2	+1	+1	+1	0	+1	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+1	0	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	0	+1	-1	0	-1	0	-1	0	0	0

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vla i Vlb – rolniczo-osadnicza										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	+1	+2	-1	0	+1	0	0	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+2	+2	+2	+1	+1	0	+2	+2	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+3	-1	+1	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+1	-1	-1	-1	+2	+1	+1	+1	0	+1
strefy funkcjonalne w obszarze wiejskim gminy Lubraniec										
A – wielofunkcyjna mieszkaniowo - gospodarcza (obejmująca miejscowości Dobierzyn, Kazanie, Żydowo, Redecz Kalny)										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+1	0	0	-1	+1	+1	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+2	0	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+1	0	0	-1	-1	0	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B – mieszkaniowo-usługowa										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+2	0	0	-1	-1	-1	0	0	+1

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	-1	+2	0	+1	0	-1	0	0	0	+1
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	-1	-1	0	0	+1
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bp – mieszkaniowo-usługowa potencjalna										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+2	0	0	-1	-1	-1	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	-1	+2	0	+1	0	-1	0	0	0	+1
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	-1	-1	0	0	+1
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C – rolniczo – osadnicza										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	+1	+2	-1	0	+1	0	0	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+2	+2	+2	+1	+1	0	+2	+2	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+3	-1	+1	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	-1	0	-1	0	-1	0	0	0

Ustalenia projektu studium	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta, rośliny	wody	powietrze, klimat, hałas	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+1	-1	-1	-1	+2	+1	+1	+1	0	+1
D – ekologiczna										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	-1	+1	+1	+2	0	+1	+2	+1	0	0
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+2	+1	0	+1	0	+2	0	0	0
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	0	0	+1	0	-1	0	0	0	0
kierunki rozwoju systemów komunikacji	0	+1	-1	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+3	+1	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0
Cała gmina										
kierunki zmian w strukturze przestrzennej	0	+2	+1	+1	0	-1	+2	0	0	+1
zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody	+1	+1	+1	+1	+1	0	+2	0	+1	+1
zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	0	+2	0	0	0	0	+1	0	+1	+1
kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	0	+3	0	+1	+1	-1	0	0	0	+2
kierunki rozwoju systemów komunikacji	-1	+2	0	0	-1	0	-1	0	0	0
kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	+2	+1	+1	0	0	0	+1	+1	0	0

Źródło: analizy własne

Tabela 2. Ocena wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w obszarze wiejskim gminy Lubraniec na poszczególne komponenty środowiska w układzie stref funkcjonalno – przestrzennych

Obszary funkcjonalno - przestrzenne	Elementy środowiska									
	Powierzchnia ziemi i gleby	Powietrze, hałas, klimat	Wody powierzchniowe i podziemne	Rośliny i zwierzęta	Walory krajobrazowe i kulturowe	Ludzie	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
A – wielofunkcyjna mieszkaniowo - gospodarcza (obejmująca miejscowości Dobierzyn, Kazanie, Żydowo, Redecz Kalny)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (DiS)	Możliwości pogorszenia warunków higieny atmosfery oraz klimatu akustycznego (W) (Ś)	Możliwe lokalne obniżenia poziomu wód gruntowych oraz częściowy zanik wód powierzchniowych (W) (Ś)	Zwiększenie terenów zielonych w ogólnej powierzchni. (B) (D)	Bez większych zmian	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania, a równocześnie zwiększone zagrożenie związane z ruchem komunikacyjnym (PO) (Ś)	Zmiana krajobrazu rolniczego w strefie bezpośredniego sąsiedztwa z m. gminną. Wzbogacenie jego walorów estetycznych (W) (D)	Wzrost powierzchni biologicznie czynnych. Zanik fauny i flory charakterystycznej dla agrocenozy pól. (PO) (D)	Nie dotyczy	Możliwość wymiany części zabudowy o niskich walorach technicznych, poprawa stanu infrastruktury technicznej (PO) (DiS)
B – mieszkaniowo-usługowa	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (DiS)	Pogorszenie warunków higieny atmosfery oraz klimatu akustycznego (W) (Ś)	Lokalne obniżenia wód gruntowych oraz częściowy zanik wód powierzchniowych (W) (Ś)	Wzrost powierzchni zielonych, typu zadrzewienia przydomowe oraz tzw zieleni towarzyszącej Zanik fauny i flory charakterystycznej dla agrocenozy pól (B) (D)	Zmiana krajobrazu rolniczego, w którym pojawi się charakterystyczna zabudowa (W) (D)	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania (PO) (Ś) Zwiększone zagrożenia związane z ruchem komunikacyjnym Wzrost wypadkowości (PO) (Ś)	Wzbogacenie walorów krajobrazowych o elementy antropogeniczne (W) (D) Zmiana krajobrazu, w przypadku powstawania zabudowy mieszkaniowej. (W) (D)	Zwiększenie zasobów środowiska, głównie o elementy antropogeniczne (PO) (D)	Nie dotyczy	Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technicznych dla obiektów mieszkalnych i usługowych, przyjaznych dla środowiska (PO) (DiS)
Bp – mieszkaniowo-usługowa potencjalna	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (DiS)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (W) (Ś)	Lokalne obniżenia wód gruntowych oraz częściowy zanik wód powierzchniowych (W) (Ś)	Zwiększenie powierzchni terenów zielonych kosztem pól. Wzrost powierzchni terenów zielonych (B) (D)	Zmiana krajobrazu rolniczego na osadniczy (W) (D)	Zwiększone zagrożenia związane z ruchem komunikacyjnym Wzrost wypadkowości (PO) (Ś)	Zmiana krajobrazu, w przypadku powstawania zabudowy mieszkaniowej. (W) (D)	Wzrost zasobów środowiska. Dominować jednak będą elementy antropogeniczne (PO) (D)	Nie dotyczy	Możliwość wymiany części zabudowy o niskich walorach technicznych, poprawa stanu infrastruktury technicznej (PO) (DiS)
C – rolniczo – osadnicza	Zmniejszenie powierzchni glebowej w przypadku przekwalifikowania gruntów rolnych pod zabudowę (B) (DiS)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (W) (K)	Lokalne obniżenia poziomu wód , prowadzenie melioracji gruntów (W) (Ś)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Stworzenie korzystnych warunków dla zamieszkania i prowadzenia gospodarki rolnej (PO) (Ś)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Nie dotyczy	Możliwość wymiany części zabudowy o niskich walorach technicznych, poprawa stanu infrastruktury technicznej (PO) (DiS)
D – ekologiczna	Niewielkie zmiany powierzchni glebowej (B) (D)	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Bez większych zmian	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: analizy własne

Zróżnicowanie skutków można usystematyzować również ze względu na przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym:

- (B) bezpośrednie – będą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- (PO) pośrednie – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jak powstają),
- (W) wtórne – mogą one występować po zakończeniu realizacji inwestycji, są jej następstwem,
- (Sk) skumulowane – wzmożone, łączne oddziaływanie dwóch lub więcej przedsięwzięć różnych inwestorów;
- (K) krótkoterminowe i chwilowe (CH) – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- (Ś) średnioterminowe – wiążą się zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- (D) długoterminowe i (S) stałe – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania

z uwzględnieniem wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego oraz mając na uwadze zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.

W konsekwencji oddziaływanie może być **(P) pozytywne lub (N) negatywne**.

Jak widać, realizacja ustaleń projektu studium wpływa, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta, rośliny itd.) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji projektu studium na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego należy stwierdzić, że planowane zmiany funkcji i zagospodarowania terenu mogą spowodować niekiedy istotną ingerencję w środowisko przyrodnicze.

Planowana zmiana zagospodarowania terenów wywoła zasadnicze długookresowe (D) i stałe (S) zmiany i przekształcenia powierzchni ziemi. Na tereny dotychczas niezabudowane wprowadzona zostanie zabudowa kubaturowa. Planowana zabudowa spowoduje długotrwałe (D) przekształcenia obecnej rzeźby terenu. Część powierzchni terenów zostanie utwardzona (D, N), część poddana pracom niwelacyjnym (D, N).

W trakcie realizacji ustaleń studium, a zwłaszcza podczas realizacji zadań z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacji nastąpi naruszenie i częściowe zniszczenie fizycznej i biologicznej struktury powierzchniowej warstwy gleby. Zdjęty wówczas nakład gleby powinno się wykorzystać do zagospodarowania terenów zieleni.

Zmiany powierzchni ziemi, w tym trwałe zmiany (D, N) naturalnego ukształtowania terenu złagodzić można w części poprzez właściwe zagospodarowanie obszaru zielenią w możliwie szerokim zakresie. Pożądane jest maksymalne utrzymanie i wzbogacenie istniejącej zieleni oraz wprowadzenie zieleni urządzonej na wszelkie wolne od zabudowy powierzchnie, a w szczególności zieleni wysokiej

(drzewa i krzewy). Wprowadzenie nowej zieleni pozwoli również na ograniczenie erozji wietrznej gleb (P).

Wprowadzone nowe funkcje oraz zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów spowoduje wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu (K). W zapisach projektu studium projektanci ustalają obowiązek stosowania proekologicznych systemów grzewczych (P). Należy zatem założyć, iż przy zastosowaniu paliw ekologicznych istniejąca i planowana zabudowa nie spowoduje istotnych zmian jakości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta, wręcz powinna spowodować jego poprawę (P).

Zmiana warunków akustycznych na obszarach dotąd niezabudowanych wynikać będzie przede wszystkim z rodzaju zlokalizowanych na danym obszarze zabudowy oraz z ruchu pojazdów (K, N).

Utrzymanie istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni jest niezbędne ze względu na funkcje jakie pełni ona w środowisku. Zieleni będzie zmniejszać m.in. zjawisko hałasu drogowego i łagodzić mikroklimat (P). Bardzo ważne są również aspekty estetyczne i krajobrazowe. Właściwe zagospodarowanie zielenią i maksymalne jej zachowanie podniesie atrakcyjność terenu (P). Pożądane jest wprowadzenie takich gatunków drzew i krzewów, by funkcje izolacyjne i ochronne mogły być pełnione przez cały rok (duży udział gatunków zimozielonych).

Realizacja ustaleń studium spowoduje zmiany warunków wodnych w obszarach planowanych do zabudowy powodując również powstanie nowych potencjalnych zagrożeń jakości wód. Realizacja nowej zabudowy spowoduje wzrost ilości wytwarzanych ścieków (N). Teren gminy nie jest tylko w 34,6% uzbrojony w sieć kanalizacyjną. Część gminy Lubraniec położona jest w obrębie aglomeracji ściekowej Lubraniec, obejmującej 7 okolicznych miejscowości. Ścieki z tej aglomeracji są odprowadzane do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Lubrańcu Marysinie. Ponieważ realizacja sieci kanalizacyjnych w terenach rozproszonych, a także obecnie niezainwestowanych generowałaby duże koszty preferowaną formą oczyszczania ścieków są przydomowe oczyszczalnie.

W związku z powyższym projektanci studium ustalili odprowadzenie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych układów sieci kanalizacji sanitarnej (P), a w miejscach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnych realizację indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Wody deszczowe z drogowych powierzchni utwardzonych mogą być odprowadzane do kanalizacji deszczowej lub systemu rowów odwadniających wyłącznie po odpowiednim podczyszczeniu (P) tylko w granicach własnej działki. Jest to istotny zapis ze względu na fakt, że osady powierzchniowe odznaczają się słabymi właściwościami infiltracyjnymi (przepuszczalnością).

W projekcie studium ustalono zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej gminnej sieci wodociągowej (P). Średnia zwodociągowania dla gminy wynosi już jednak 99,9%.

Ustalenia związane z możliwościami rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej nie odbiegają od powszechnie stosowanych standardów i wydaje się, że są optymalne, przy obecnych uwarunkowaniach, a ich realizacja powinna zapewnić niezbędne warunki ochrony środowiska (P).

Realizacja ustaleń projektu studium będzie miała również wpływ na świat roślin i zwierząt. Pod zabudowę przeznaczone zostały tereny do tej pory niezabudowane, użytkowane rolniczo, a więc stanowiące agrocenozę pól. Zmiana funkcji i realizacja nowej zabudowy spowoduje poważną ingerencję w dotychczasowy system ekologiczny tych terenów (D, N). Zagospodarowanie terenów rolniczych zwiększy również antropopresję na dalsze otoczenie.

W celu zminimalizowania niekorzystnych zmian projektanci wprowadzili obowiązek pozostawienia powierzchni biologicznej czynnej zgodnie z w/w parametrami (P).

Realizacja ustaleń studium i planowane przeznaczenia terenów wprowadzą istotne zmiany w krajobrazie gminy. Na obszarze dotychczas niezabudowanym mogą powstać obiekty kubaturowe, które spowodują powstanie dominant krajobrazowych (D). W celu zminimalizowania negatywnego wpływu nowej zabudowy na krajobraz projektanci wprowadzili szereg ustaleń. Określone zostały m.in. wskaźniki i parametry, które powinny być uwzględnione w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ogólne wskaźniki i zasady określające zagospodarowanie, ład przestrzenny i użytkowanie terenu. Ważnym ustaleniem jest również zapis o konieczności utrzymania zbliżonego charakteru architektonicznego zabudowy. Są to ustalenia, które pozwolą na właściwe kształtowanie ładu przestrzennego obszaru objętego studium (P).

Powstawanie konfliktów i kolizji pomiędzy zagospodarowaniem przestrzeni a środowiskiem przyrodniczym może wystąpić nie tylko w odniesieniu do poszczególnych rodzajów zabudowy i zależności wprost. W wyniku nakładających się zagrożeń dla jakości komponentów środowiska, ciągłości powiązań przyrodniczych czy walorów krajobrazowych powstają obszary o szczególnej koncentracji kolizji, obszary znaczącego oddziaływania na środowisko (N), do takich potencjalnych obszarów należą w szczególności:

- rejon istniejących oczyszczalni ścieków (mechaniczno-biologicznych oraz przydomowych) z zagrożeniem infiltracji zanieczyszczeń do gleb i wód podziemnych i powierzchniowych,
- teren istniejącej intensywnej zabudowy mieszkaniowo – usługowej (miasto),
- trasa istniejących odcinków dróg: wojewódzkiej oraz powiatowych, o nasilającym się natężeniu ruchu, szczególnie ciężarowego - wzrost zespołu zanieczyszczeń typu komunikacyjnego, pogorszenie warunków zamieszkania i funkcjonowania systemów przyrodniczych,
- tereny produkcyjne oraz usługowe położone w południowo-zachodniej i środkowo-zachodniej części miasta,
- tereny obecnie użytkowane rolniczo, a nie wyposażone w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, będące pod presją budownictwa mieszkaniowego i mieszkaniowo – usługowego,
- tereny intensywnej gospodarki rolnej.

Jak widać przedstawione powyżej obszary znaczącego oddziaływania na środowisko to zarówno obszary już zainwestowane dla których studium wprowadza szereg ustaleń proekologicznych (P) w celu zminimalizowania ich negatywnego oddziaływania, jak również obszary projektowane, których realizacja zgodnie z ustaleniami zapisanymi w przedmiotowym dokumencie nie powinna spowodować znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska.

7. OCENA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM W ZAKRESIE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, ODPORNOŚCI NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI

Analiza uwarunkowań przyrodniczych, a także określonych w opracowaniu ekofizjograficznym kierunków ochrony środowiska wobec prowadzonej i projektowanej polityki przestrzennej gminy (jako wnioski do projektu studium), pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- teren gminy cechuje bardzo niska lesistość (4%), należy dążyć do maksymalnego powiększenia terenów leśnych, które wzbogacać będą walory fizjonomiczne krajobrazu i stanowić tereny rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej,
- znaczny jest udział gleb o wysokiej przydatności dla rolnictwa: klas I-IIIb 50% w ogólnej powierzchni gruntów ornych (ponad 5 tys. ha),
- stan zachowania i ekspozycji walorów krajobrazowych uznaje się za dobry, choć działalność człowieka w pewnych szczególnych sytuacjach burzy ten harmonijny układ. Podstawowym elementem degradacji walorów krajobrazowych jest „rozlewanie się” zabudowy mieszkaniowej i wchodzenie jej na tereny rolnicze,
- występowanie na całym obszarze gminy obiektów infrastruktury technicznej: napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów telefonii komórkowej, elektrowni wiatrowych powoduje, że stają się one negatywnymi dominantami,
- brak jest kanalizacji sanitarnej na znacznej części terytorium gminy, alternatywą dla rozwiązań gospodarki ściekowej jest budowa przydomowych oczyszczalni, z zaznaczeniem, że jedynie w miejscach gdzie brak jest możliwości podłączenia do kanalizacji
- występujące procesy chemizacji rolnictwa stanowią w pewnym stopniu zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych,
- konieczne jest utrzymywanie w dobrej sprawności sieci i urządzeń melioracji,
- na jakość powietrza w gminie wpływają zwłaszcza lokalne źródła emisji zanieczyszczeń, są to zwykle zanieczyszczenia punktowe. Gorszy stan powietrza powiązany jest z sezonem grzewczym.
- większej ochrony wymagają obszary dolin rzecznych, lokalnych podmokłości i oczek wodnych,
- zagrożenia związane są z emisjami hałasu, wynikają głównie z ruchu komunikacyjnego, funkcjonowania elektrowni wiatrowych (istnieje 12 generatorów energii wiatrowej),
- zagrożenia związane z intensywną gospodarką rolną,
- na terenach użytkowanych rolniczo występuje zjawisko erozji wietrznej i wodnej, prowadzące do degradacji gleb,
- osobliwością gminy są gleby słone zwane „słończakami”, występujące w południowo-zachodniej części gminy Lubraniec. Decyzją Komisji Europejskiej na tym terenie utworzono obszar Natura 2000 pod nazwą „Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki”.

- system ekologiczny gminy oparty jest głównie o doliny rzek Zgłowiączki oraz Lubieńca i Sarnówki. Należy dążyć do objęcia ochroną ciekawych przyrodniczo tworów przyrody i atrakcyjnych krajobrazowo terenów.

Ustalenia zawarte w studium podejmują próbę określenia nie tylko właściwych relacji pomiędzy środowiskiem a człowiekiem ale również wskazują kierunki działań mających na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania środowiska, możliwości jego regeneracji oraz wzbogacenia zasobów. Do najważniejszych zagadnień w tym zakresie, ujętych w studium można zaliczyć:

- stworzenie podstaw systemu przyrodniczego gminy, którego głównym elementem jest regionalny korytarz ekologiczny (dolina Zgłowiączki z obszarem Natura 2000),
- zachowanie podstawowych elementów sieci hydrograficznej,
- wzbogacenie obszaru gminy o nowe powierzchnie biologicznie czynne, związane z obowiązkowym wprowadzeniem trwałej szaty roślinnej na działkach budowlanych,
- ograniczenie zagrożeń związanych ze zjawiskiem erozji wietrznej i wodnej na terenach użytkowanych rolniczo, po zmianie ich funkcji na tereny budowlane,
- poprawę klimatu akustycznego oraz higieny powietrza, zwłaszcza w na terenach o silniejszej zabudowie,
- regeneracja i ogólna poprawa walorów krajobrazowych,
- szansę na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Jak wynika z powyższych rozważań pełna realizacja ustaleń studium daje szansę na poprawę funkcjonowania środowiska, wzbogacenie jego zasobów w przypadku walorów krajobrazowych i powierzchni biologicznie czynnych oraz likwidację niektórych, występujących dotychczas zagrożeń zwłaszcza zanieczyszczania wód podziemnych oraz erozji gleb.

7.1. Ocena założeń projektu w odniesieniu do celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych oraz powierzchniowych

Gmina Lubraniec położona jest w dorzeczu Wisły. Głównym ciekim wodnym na terenie gminy jest rzeka Zgłowiączka oraz Lubieniec i Sarnówka, natomiast brakuje tutaj większych zbiorników wodnych typu jeziora, stawy czy oczka wodne. W efekcie wody powierzchniowe zajmują jedynie ok. 1% obszaru gminy.

W zasobach wód podziemnych pierwszy poziom tworzą wody gruntowe występujące na głębokości 2-4 m p.p.t. Charakteryzują się one dużymi wahaniami poziomu zwierciadła oraz okresowym zanikaniem. Wody niższych poziomów związane są głównie z czwartorzędowym podłożem i charakteryzują się stosunkowo dużą zasobnością wynoszącą 293 m³/h. Pozwala to na pełne zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych ludności zamieszkującej gminę oraz zachowanie rezerwy.

Obecnie gmina jest całkowicie zwodociągowana, działają 2 gminne ujęcia wody w Żydowie i Kazaniu wraz ze stacjami uzdatniania. Wody pobiera się z czwartorzędowego pietra wodonośnego. Dla studni głębinowych nie zostały wyznaczone strefy ochrony pośredniej. Strefy te mają duże znaczenie w ochronie tych wód. Należy jednak podkreślić, że nie występują konflikty zagrażające czystości wód w

sąsiedztwie tych studni. Sprzyjającym dla utrzymania czystości tych wód jest także fakt, że studnie czerpią wody podziemne z dobrze izolowanych poziomów wodonośnych.

Dla każdego z dorzeczy opracowywane są plany gospodarowania wodami, w których ustalone są cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Cele środowiskowe uwzględniają również obszary chronione, w obrębie których jednolita część wód jest położona.

Zgodnie z art. 55. Ustawy Prawo wodne **cele środowiskowe** rozumiane są jako osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych, w tym dobrego stanu ilościowego wód podziemnych i dobrego stanu chemicznego wód podziemnych, dobrego stanu wód powierzchniowych, w tym dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, lub norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione, a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów zależnych od wód.

Na całym obszarze gminy Lubraniec występują JCW powierzchniowe zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

W toku prac badawczych, przeprowadzonych przez regionalne zarządy gospodarki wodnej zweryfikowano wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych i obszary szczególnie narażone (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć. Wynikiem tych prac będą opracowane programy działań dla OSN mające na celu minimalizację odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Wody podziemne występujące na terenie gminy Lubraniec narażone są na migrację zanieczyszczeń powierzchniowych. Sytuację pogarsza słabo izolująca pokrywa w stropie warstw wodonośnych.

Wody podziemne weryfikowane są zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Na terenie gminy występujące wody podziemne narażone są na migrację zanieczyszczeń powierzchniowych. Gmina Lubraniec wg podziału na JCWPd mieści się w regionie wodnym Środkowej Wisły o nr 47.

Jednolita część wód podziemnych oznaczona europejskim kodem JCWPd PLGW 230047 (nazwa JCWPd 47) zaliczona jest do regionu wodnego Środkowej Wisły oznaczonego europejskim kodem: PLGW200047 dla którego opracowano Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911). Na potrzeby aktualizacji ww. Planu rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85), stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. W ramach JCWPd nr 47 głębokość występowania wód słodkich wynosi szacunkowo 20-250 m, a powierzchnia tej jednolitej części wynosi 2772 km². Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego wód podziemnych. Zastosowano derogacje ze względu na eksploatację węgla brunatnego ze złoża Dęby Szlacheckie. Ta JCWPd jest również wrażliwa na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Na obszarze gminy Lubraniec nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

W zapisach projektu studium ... znalazły się w kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy zidentyfikowane obszary problemowe – wymagające podjęcia działań w celu ich przekształcenia (w tym poprawy jakości) lub stanowiące ograniczenia w zagospodarowaniu, tj.:

- tereny szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary ograniczonego użytkowania związane z przebiegami infrastruktury technicznej lub istniejącymi elektrowniami wiatrowymi,

- jednolite części wód powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wydzielone tzw. jednolite części wód, zarówno powierzchniowe, jak i podziemne, należy chronić, aby przyszłym pokoleniom pozostawić je w dobrym stanie ilościowym i jakościowym

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubraniec to jeden z najważniejszych dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju tego obszaru.

Studium jest dokumentem umożliwiającym władzom samorządowym realizację strategicznej polityki przestrzennej. Należy przyjąć, że wspomniana polityka jest wynikiem oczekiwań mieszkańców gminy oraz ofertą dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych, którzy mogą przyspieszyć rozwój społeczny i gospodarczy gminy. Studium zakłada zatem znaczący rozwój potencjału demograficznego i gospodarczego gminy. W świetle tego wydaje się być oczywiste, że ustalenia studium muszą wprowadzać głębokie zmiany w zakresie funkcji i zagospodarowania na wielu terenach.

Studium jest przeniesieniem na przestrzeń szeregu zapisów i ustaleń z innych dokumentów, a także ich rozwinięciem i uszczegółowieniem.

Rozwiązania przyjęte w zmianie studium są koncepcją rozwoju gminy, która umożliwi dalsze funkcjonowanie systemu złożonego z wielu elementów i z szeregu powiązań i oddziaływań między nimi.

Z punktu widzenia relacji pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym gminy a oddziaływaniem na środowisko, za optymalne należy uznać rozwiązania, gdy zakładane korzyści społeczno-gospodarcze udaje się osiągnąć przy zmniejszeniu skali i zakresu negatywnych oddziaływań na środowisko oraz gdy przy określonym poziomie negatywnych oddziaływań udaje się zwiększyć skalę osiągniętych korzyści społeczno-gospodarczych.

Na etapie prac nad koncepcją rozwoju gminy, po dokonaniu diagnozy stanu i analizy uwarunkowań (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz przy uwzględnieniu zamierzeń władz gminy co do dalszego rozwoju, **rozważono różne warianty dalszego rozwoju – optymalnego z punktu realizacji zakładanych celów.**

Elementy „wariantowania” (czyli wyboru optymalnego wariantu) rozwoju gminy dotyczyły:

- wyboru pomiędzy koncepcją „zachowawczą” a „agresywną” w kreowaniu rozwoju gminy,
- wyboru funkcji/rodzajów działalności do stymulowania rozwoju,
- wyboru lokalizacji nowych przedsięwzięć,
- wyboru szczegółowych rozwiązań w zakresie niektórych rodzajów lokalnej infrastruktury technicznej lub parametrów zagospodarowania (część infrastruktury lokalnej nie wymaga planowania, ponieważ jest już zrealizowana lub aktualnie podlega realizacji).

Za generalny wariant optymalny dla rozwoju całej gminy uznano rozwiązanie:

- zapewniające realne szanse realizacji przyjętych celów i założeń rozwoju,

- minimalizujące straty środowiskowe (dążenie do osiągnięcia zamierzonych celów przy eliminacji lub jak mniejszym oddziaływaniu na środowisko),
- minimalizujące koszty realizacji,
- dostosowujące skalę proponowanych zmian zagospodarowania do prognozowanych zmian charakteru gminy - zwłaszcza liczby ludności i przebiegu procesów zachodzących w gminie (unikanie przewymiarowania ustaleń Studium).

Analizując możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych do zaproponowanych w projekcie Studium, należy zauważyć, że analiza rozwiązań alternatywnych w przypadku tego typu opracowania jest zadaniem złożonym, co wynika z następujących uwarunkowań:

- ✓ znaczna część zagadnień istotnych dla rozwoju gminy i wpływających na stan jej zagospodarowania oraz oddziaływania środowiskowe, leży poza kompetencjami samorządu gminnego – dotyczy to na przykład przesyłowej infrastruktury technicznej czy sieci komunikacyjnych (dróg) znaczenia ponadlokalnego - są to zagadnienia adaptowane z dokumentów wyższego rzędu, w praktyce nie podlegające wariantowaniu w zakresie przebiegu lub parametrów, a wyznaczające ramy dla realizacji zagospodarowania (zwłaszcza układ dróg);
- ✓ istotnym problemem w rozpatrywaniu wpływu na środowisko zadań realizujących cele związane z rozwojem gminy, jest uwzględnienie równowagi pomiędzy akceptowalnymi kosztami środowiskowymi a oczekiwaniami społeczeństwa w zakresie stwarzania warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poprawy jakości życia mieszkańców,
- ✓ niektóre uwarunkowania stanu środowiska uzależnione są od działań podejmowanych poza granicami gminy przez inne podmioty (samorząd gminy ma tu bardzo ograniczoną możliwość wpływu lub w ogóle jest jej pozbawiony),
- ✓ znaczna część ustaleń Studium stanowi de facto adaptację istniejącego zainwestowania, tylko niektóre ustalenia stwarzają możliwość powstania na terenie gminy nowej jakości w zagospodarowaniu, generującej nowe rodzaje, charakter i skalę oddziaływań na środowisko.

Alternatywnym rozwiązaniem do tych jakie zostały przyjęte w studium może być ograniczenie ekspansji zabudowy mieszkaniowej i wprowadzania nowych funkcji na tereny użytkowane dotychczas rolniczo, zwłaszcza na terenach o wysokiej przydatności dla rolnictwa. Przyjęcie takiego rozwiązania w sposób znaczący jednak ograniczyłoby szanse rozwojowe gminy. Bez wątpienia spotkałoby się to z dezaprobatą części lokalnej społeczności. Jest zatem mało prawdopodobne aby zyskał akceptację dokument, który eliminuje gminę z konkurencji o nowe inwestycje, miejsca pracy, nowe tereny budowlane itp.

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje wskazanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu, rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska. Zdaniem autora prognozy w opracowaniu o takim charakterze, jaki prezentuje Studium, zagadnienie wariantowania rozwoju jest rozpatrywane w czasie prac koncepcyjnych, w każdej z dziedzin wybiera się rozwiązanie najkorzystniejsze z punktu widzenia uwarunkowań i potrzeb rozwoju, a efekt finalny przedstawia wyłącznie wariant optymalny. W projekcie studium, w zakresie większości rozwiązań wariantowanych, wybrano rozwiązania jednoznacznie korzystne dla środowiska. W świetle tych rozważań można jedynie brać pod uwagę modyfikację szczegółowych rozwiązań. Przede wszystkim jednak należy konsekwentnie realizować ustalenia jakie w ostatecznej formie zostaną przyjęte.

W przypadku Studium trudno zdefiniować trudności w jego przygotowaniu, które mogłyby wynikać z niedostatków techniki lub braków współczesnej wiedzy. Eksploatacja wszelkich inwestycji zarówno nowych jak i przebudowywanych jest ściśle związana z wdrażaniem nowoczesnych, z punktu widzenia współczesnej wiedzy oraz bezpiecznych dla środowiska i zdrowia ludzi rozwiązań technologicznych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

W związku z wejściem w życie z dniem 15 listopada 2008r. przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. c prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Obligatoryjny monitoring aktualności studium wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 32 stwierdza iż „W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego”. Powyższa ustawa precyzuje także, że ocena taka powinna się odbywać co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Ustawa nie precyzuje zakresu monitoringu, a trzeba określić, że potencjalnie jest on bardzo szeroki i obejmuje nie tylko zagadnienia związane stricte z zagospodarowaniem przestrzennym, ale także szereg zjawisk, struktur i procesów bezpośrednio warunkujących możliwości rozwoju gminy. Szczegółowy zakres możliwego monitoringu oraz częstotliwość jego dokonywania, ściśle zależne są od specyfiki danego zagadnienia.

Źródłami danych na potrzeby monitoringu są:

- Urząd Gminy oraz instytucje podległe samorządowi gminy,
- Urząd Statystyczny,
- gestorzy sieci – w zakresie infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej zlokalizowanej na terenie gminy,
- Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska.

Monitoring związany z realizacją studium oraz jego wpływem na środowisko powinny prowadzić odpowiednie służby gminne. Stały monitoring powinien być prowadzony z częstotliwością raz w roku. Należy również prowadzić bieżące analizy, które umożliwią wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do studium będącego przedmiotem niniejszej analizy.

Biorąc pod uwagę podstawowe cele sporządzonego studium i przedmiot regulacji planistycznych w nim zamieszczonych, niewielkie oddziaływanie projektowanego przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska oraz działania zapisane w ustaleniach, dotyczące w szczególności:

- zapewnienia ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zgodnie z ustaleniami planu w zakresie zasad, warunków, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów dla poszczególnych wydzielonych kategorii terenów,
- ochrony lokalnych wartości krajobrazowych zgodnie z zasadami kształtowania formy architektonicznej obiektów stosownie do określonego przeznaczenia terenu,
- ochrony, kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym między innymi zachowanie powierzchni niezabudowanej zgodnie z ustaleniami dla wydzielonych terenów jako powierzchni biologicznie czynnej;

proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń studium, a później „monitoringiem” określonym w art. 55 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, **następujące wskaźniki:**

- zmiany powierzchni terenów użytkowanych rolniczo (w ha/rok),
- liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- wydatki inwestycyjne gminy (w % do wydatków ogółem),
- inwestycje zewnętrzne (liczba),
- przyrost długości dróg gminnych i wewnętrznych (w km/rok),
- przyrost długości sieci kanalizacyjnej (w km/rok),
- odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%),
- odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%),
- przyrost powierzchni biologicznie czynnych (w ha/rok),
- pozwolenia na budowę (liczba wydanych pozwoleń na budowę z podziałem na funkcje podstawowe w ciągu roku),
- zasoby mieszkaniowe (m² na jedną osobę),
- powierzchnia terenów objętych planami (% udział w stosunku do ogólnej powierzchni miasta/gminy),
- obiekty ochrony przyrody (liczba, powierzchnia w ha),
- powierzchnia zalesień (w ha i % udział w stosunku do ogólnej powierzchni gminy),
- obiekty energetyki odnawialnej z podziałem na rodzaj energii (w szt.),
- tereny powierzchniowej eksploatacji – wydane koncesje (odpowiednio ha oraz liczba).

Monitoring, obejmujący w/w propozycje wskaźników powinien być przeprowadzany poprzez coroczne sporządzenie raportu przedstawiającego zestawienie danych i informacji o aktualnym stanie gminy, stanie realizacji zamierzonych celów rozwoju, stanie zagospodarowania przestrzennego oraz zmianach, które zaszły w tych aspektach w okresie od poprzedniego raportu. Szersza analiza skutków realizacji postanowień zmiany studium, obejmująca badanie trafności, efektywności oraz użyteczności podejmowanych działań, a także zawierająca opinię mieszkańców gminy powinna być wykonywana co 5 lat.

10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Nie stwierdzono transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji niniejszego Studium, które wymagałoby uruchomienia procedury, o której mowa w art. 104 oraz art. 113-117 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Stwierdzono, że zaproponowane w studium rozwiązania zapobiegające i ograniczające oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nowego sposobu zagospodarowania oraz lokalny charakter zmian w strukturze przestrzennej gminy będą ograniczały możliwość występowania niekorzystnych zjawisk o charakterze konfliktów związanych z zagospodarowaniem jedynie do obszaru gminy, ewentualnie gmin sąsiednich, a co za tym idzie przeprowadzenie procedury transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było celowe. Wskazuje na to samo położenie geograficzne gminy Lubraniec.

11. PODSUMOWANIE

„Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec” sporządzona została po opracowaniu projektu studium i przeprowadzonej procedurze uzgodnień i opiniowania tego dokumentu.

Prognoza jest opracowaniem opartym głównie na bazie posiadanych materiałów zgromadzonych do studium. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru gminy opracowane przez inne instytucje, a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Dostępne opracowania pozwoliły na sprawdzenie w jaki sposób proponowane w studium rozwiązania przestrzenne odnoszą się do uwarunkowań przyrodniczych terenu.

Studium samo w sobie nie rodzi zasadniczo żadnych skutków środowiskowych. Źródłem potencjalnych skutków środowiskowych (negatywnych i pozytywnych) będzie dopiero realizacja poszczególnych działań, czy przedsięwzięć inwestycyjnych, przy czym tylko część z nich będzie nieuchronna.

Prognoza nie określa precyzyjnie skutków środowiskowych ze względu na brak „przywiązania” poszczególnych inwestycji do miejsc ich realizacji oraz określenia ich skali i sposobu realizacji, ale ma charakter ostrzegawczy. Wskazuje elementy środowisk, których jakość (stan) może ulec pogorszeniu w wyniku realizacji studium.

Przyjęcie prognozy jako dokumentu ostrzegającego przed potencjalnymi zagrożeniami powoduje, że lista wskazanych w jej wyniku potencjalnych skutków środowiskowych w odniesieniu do poszczególnych obszarów może być znacznie szersza, niż rzeczywiste skutki środowiskowe, jakie wystąpią podczas realizacji studium.

Prognoza sporządzona do projektu studium, zgodnie z uzgodnionym zakresem i stopniem szczegółowości oraz zgodnie z zapisami ustawowymi, poddana zostanie łącznie z projektem studium procesowi uzgadniania i opiniowania.

Należy stwierdzić, że w projekcie zmiany Studium przyjęto zasady ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju jako podstawę przy przeznaczeniu terenów na określone cele oraz dla określenia sposobu ich zagospodarowania i zabudowy. **W ogólnej ocenie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nie będzie znaczące pod warunkiem zastosowania wszelkich ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec oraz przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska.**

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin przewidzianego w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Organ administracji opracowujący projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmianę sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zadaniem jest ocena środowiskowych skutków realizacji przewidzianych zamierzeń.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzona została dla obszaru gminy Lubraniec w granicach administracyjnych. Została wykonana zgodnie z obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej przepisami prawnymi odnoszącymi się do ochrony środowiska.

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów środowiskowych, jakie może spowodować realizacja projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec była analiza treści tego dokumentu. Przeprowadzono analizę treści zawartych w przyjętych kierunkach zagospodarowania w poszczególnych pięciu strefach polityki przestrzennej w odniesieniu do stanu środowiska na tych obszarach. Przedmiotem oceny było oddziaływanie opisanych w projekcie studium ustaleń na rzeźbę terenu i krajobraz, powietrze atmosferyczne, środowisko wodne, klimat akustyczny, gleby i odpady, roślinność i zwierzęta i zdrowie ludzi.

Ustalone w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec kierunki rozwoju spowodują poprawę stanu środowiska we wszystkich jego komponentach.

Opracowanie to stanowi próbę oceny zmian i przekształceń środowiska przyrodniczego jakie zostaną wprowadzone po realizacji ustaleń studium. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że realizacja studium wprowadzi w środowisku przyrodniczym szereg zmian, zarówno korzystnych jak i niekorzystnych. Do tych pierwszych można zaliczyć zwiększenie się powierzchni zieleni. Będzie się to wiązać z obowiązkiem wprowadzania na obszarze działek budowlanych oraz terenach ogólnodostępnych zadrzewień oraz innych roślin o charakterze ozdobnym. Do zmian pozytywnych należy zaliczyć docelową poprawę czystości powietrza w gminie (korzystanie z ekologicznych rozwiązań grzewczych) oraz ograniczenie poziomu hałasu. Na pewno zmianą pozytywną będzie poprawa estetyki i walorów krajobrazowych gminy. Pojawi się nowa zabudowa (mieszkaniowa i rekreacyjna) o ciekawej architekturze, wkomponowana w krajobraz. Nowe rozwiązania komunikacyjne, poprawią nie tylko warunki jazdy i jej bezpieczeństwo ale przede wszystkim ograniczą emisję szkodliwych spalin.

Największe zmiany i przekształcenia w środowisku spowoduje realizacja przedsięwzięć związanych z realizacją ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska przyrodniczego. Zapisane w projekcie studium kierunki rozwoju obejmujące likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozwój sieci kanalizacyjnej umożliwiający odprowadzanie ścieków sanitarnych do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, czy też budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, będą miały duży wpływ na poprawę stanu środowiska. Realizowane przedsięwzięcia będą miały ewidentnie proekologiczny charakter. Tym niemniej podczas realizacji niektórych z nich wystąpią pewne (najczęściej na niewielką skalę i chwilowe) negatywne

oddziaływania, typowe przy prowadzeniu inwestycji liniowych (np. kolektory kanalizacyjne i wodociągowe) zmiany i przekształcenia niektórych komponentów środowiska

Podobnie przyjęcie, jako celu sukcesywną likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego (spalanie węgla, drewna, wszelkich dających się spalić w odpadów) na paliwa ekologiczne przełoży się w sposób bezpośredni na poprawę stanu jakości atmosfery w gminie Lubraniec.

Mniej bezpośrednio sprzyjające dla środowiska będą zmiany spowodowane działaniami wynikającymi z realizacji kierunków rozwoju komunikacji - projekty związane z budową i przebudową dróg oraz ścieżek rowerowych. Działania związane z przebudową spowodują zajęcie pod drogi pasów terenu przylegających do istniejącej już infrastruktury drogowej i będących już pod wpływem antropopresji związanej głównie z emisją hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych. Skutkiem przebudowy dróg będzie przede wszystkim poprawa warunków akustycznych i aerosanitarnych terenów przyległych, a więc i poprawa warunków życia mieszkańców. Zmniejszy się też negatywne oddziaływanie na środowisko wodne (budowa systemów ujmujących wody opadowe z powierzchni komunikacyjnych). Poprawi się też bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Zapisane w projekcie studium kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej zmierzają przede wszystkim do ochrony i racjonalnego wykorzystania gruntów rolnych, gdyż priorytetowym kierunkiem rozwoju gminy pozostaje funkcja rolnicza. W przypadku gdy, grunty rolne w wyniku zmian sposobu użytkowania zostaną trwale wyłączone z produkcji rolnej, może to spowodować zmiany wpływające na glebę, szatę roślinną oraz krajobraz. Wprowadzenie na terenach rolniczych zabudowy w zasadniczy sposób wpłynie na zmianę szaty roślinnej terenu. W miejscu niezagospodarowanym pojawi się nowe, trwałe pokrycie terenu roślinnością stanowiącą element ozdobny, wzbogacający estetykę krajobrazu oraz element izolacyjny, chroniący sąsiednie tereny od wzajemnego oddziaływania. Struktura krajobrazu terenów dotychczas użytkowanych rolniczo ulegnie zmianie – planowane jest wprowadzenie estetycznej zabudowy, wszelkich urządzeń uzupełniających, urządzenie terenów zieleni, więc wartości krajobrazowe tych obszarów powinny ulec znacznemu podwyższeniu.

W ogólnym bilansie można jednak uznać, że realizacja ustaleń studium nie wprowadzi zdecydowanie negatywnych zmian w zasobach środowiska przyrodniczego gminy Lubraniec. Można stwierdzić iż wiele tych zmian będzie z pewnością zrekompensowanych.

Przyjęte w projekcie studium rozwiązania, służą ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych sposobów zagospodarowania i zainwestowania terenów oraz zachowują zasady ochrony obszarów aktywnych biologicznie i zabezpieczenia struktur przyrodniczych.

13. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

Do sporządzenia niniejszej prognozy posłużyły dostępne prace dokumentacyjne, studialne i opracowania kartograficzne dotyczące problematyki środowiska przyrodniczego lub jego poszczególnych komponentów, a także problematyki zoologicznej. Wykorzystano także wyniki i materiały własne, zebrane podczas rekonesansu terenowego. Wśród opracowań, w szczególności wymienić należy:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Lubraniec, przyjęte Uchwałą Nr XXIX/165/97 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 2 czerwca 1997 roku; oraz materiały wejściowe sporządzone do ww. studium;
- Opracowanie ekofizjograficzne wykonane na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubraniec, grudzień 2016 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego przyjęty uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2003 r. Nr 97, poz. 1437), Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, czerwiec 2003 (obecnie sporządzana zmiana planu);
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 - Plan modernizacji 2020+, przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XLI/693/13 z dnia 21 października 2013 r.;
- Strategia Obszaru rozwoju społeczno-gospodarczego gmin powiatu włocławskiego na lata 2014-2020, Włocławek 2015 r.;
- Strategia rozwoju Gminy Lubraniec na lata 2016 – 2026
- Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Lubraniec na lata. 2016 – 2026 przyjęty Uchwałą Nr XXXII/284/2017 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 30 listopada 2017 r.
- Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lubraniec przyjęty Uchwałą Nr XVIII/113/2016 z dnia 28 lipca 2016 r.;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubraniec na lata 2016 - 2026 przyjęta Uchwałą Nr XVI/98/2016 z dnia 10 maja 2016 r.;
- Wieloletni Program Inwestycyjny na lata 2014 - 2020 dla Gminy Lubraniec przyjęty Uchwałą Nr XVI/97/2016 z dnia 10 maja 2016 r.;
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Lubraniec na lata 2016 - 2019 przyjęty Uchwałą Nr XIV/92/2016 z dnia 30 marca 2016 r. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 2016.1448 z dnia 2016-04-21;
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubraniec na lata 2015 – 2020 przyjęty Uchwałą Nr XIX/122/2016 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 29 sierpnia 2016 r.;
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Lubraniec za rok 2017 i lata poprzednie;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2010-2024;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r. - Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2017 r. oraz Raporty...” z lat wcześniejszych;
- Informacja o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r. - Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2017 r. oraz Informacje...” z lat wcześniejszych;
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2016 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa (<http://surowce-mineralne.pgi.gov.pl/index.htm>);
- Bank Danych Lokalnych (BDL) www.stat.gov.pl;
- Odnawialne źródła energii – zasoby i możliwości wykorzystania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – KPBPPiR we Włocławku, 2010;

- Przyroda Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz, 2001 r.;
- Raport o stanie przyrody województwa kujawsko-pomorskiego. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz 2004;
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018, przyjęty przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XVI/299/11 z dnia 19 grudnia 2011r.;
- Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016- 2022 z perspektywą na lata 2023- 2028;
- Obwieszczenie nr XIV/1/15 z 23 listopada 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023”; brak danych za 2016 r.
- Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Włocławskiego na lata 2014-2017 (Uchwała Nr XXXVII/339/14 Rady powiatu we Włocławku z dnia 26 września 2014 r. opublikowana w Dz. Urz. Woj. Kujawsko-pomorskiego z 2014 r. poz. 2876);
- Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Kujawsko – Pomorskiego;
- Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2016, WIOŚ Bydgoszcz, 2017 r. oraz Roczne oceny ... z lat wcześniejszych;
- Program zwiększania lesistości i zadrzewień w latach 2001-2020, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Bydgoszcz 2001 r.;
- Pięcioletnia ocena stanu akustycznego województwa kujawsko-pomorskiego za lata 2012-2016 , WIOŚ Bydgoszcz 2017;
- Marszelewski W., Burak Sz., Solarczyk A., Jeziora województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Bydgoszcz 2000;
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej w województwie włocławskim, IUNG Puławy 1989r.;
- Kondracki J., Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 1980;
- Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, red. A. S. Kleczkowski, AGH Kraków 1990;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2005 r. wraz z aktualizacjami;
- „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi” – rzeka Zgłowiączka;
- „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej” etap II – rzeka Chodeczka;
- Poradnik dotyczący gospodarki ściekowej w kontekście wykonywania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2010;
- Dynamika zmian stężenia związków azotu w wodach górnej Zgłowiączki w latach 1990-2011. Z. Miatkowski, K. Smarzyńska Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badawczy w Bydgoszczy, 2014;
- Strona internetowa Urzędu Gminy Lubraniec <http://www.lubraniec.pl/>;
- Materiały i obserwacje własne z wizji lokalnej;
- <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/>;
- <https://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html>;
- Bank Danych o Lasach <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>;
- http://www.lasy.gov.pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/hodowla/regionalizacja-przyrodniczo-lesna-polski-2010-1/view;
- <http://www.imgw.pl/>;
- internetowy atlas województwa kujawsko-pomorskiego"; dział środowisko przyrodnicze / gleby; <http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl/>

Toruń, wrzesień 2018 r.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawa prawna:

Ustawa z 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1936).

Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.),

w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku geografia, tj. kierunku związanego z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Jolanta Rudnicka

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko)

Załącznik do Prognozy... Dokumentacja fotograficzna z wizji terenowej